UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
APR 2 1921

Published and distributed under Permit (No. 739) autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President.
A. S. Burleson,
POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA"
Published by the Lithuanian National League of America
K. J. PAULAUSKAS
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No.31 So. Boston, Mass., Rugpiutis (August) 4 d. 1921 m. **Metai VIII**

Lietuva Griežtai Pasistatė

AMERIKIEČIŲ PAGELBA.

Steigiamasis Seimas Užgyrė Liet. Gynimo Paskolą

IŠ ŽYDŲ MINISTERIJOS.

Pabaltijos Valstybių Sąjunga

LIETUVOS ŽINIOS.

LIETUVOS NUSISTATYMAS

VAŠINGTONAS, VII, 26 d. (Liet. Inf. Biuras). Lietuvos Vyriausybė š. m. liepos m. 23 d. yra pasiuntusi Tautų Sąjungai sekantį atsakymą į jos priimtą Ženevoje rezoliuciją:

1. Lietuva niekuomet nebus atsisakiusi nuo Suvalkų sutarties. Sutikdama derėtis visais klausimais Brukselyje, specialiai rezervavo sau teisę grįžti prie Suvalkų sutarties, jeigu bendros derybos, neduodamos pozityvių rezultatų, nusitęstų.

2. Brukselio derybos po šešių sąvaičių tarimosi neparodė lenkų norą susitarti net Hymanso projekto pamatais. Derybos turėjo nutrukti del lenkų reikalavimo, kad lygiomis teisėmis derybose dalyvautų ir Vilniaus atstovai, kas priešinga Tautų Sąjungos Priimtąjam Paryžiuje, kovo m. 3 d. nutarimui, kaip tai ir buvo p. Hymanso pareikšta, todel lietuviai grįžo prie rezervuotos teisės reikalaudami Suvalkų sutarties pildymo.

3. Lietuva gailisi, kad Ženevos rezoliucija neėmė omenin šio lietuvių teisingo reikalavimo, vieton to padarė pasiulymus, gręsiančius pavojumi Lietuvos nepriklausomybei.

4. Reikalaudama evakuoti Želigovskio kariuomenės ir administracijos ne vietos elementus, Tautų Sąjunga palieka neliečiamus vietos elementus, dalyvavusius avantiuroje. Kontrolės Komisijos siuloma sudaryti, bet nevaldyti vietos miliciją — visa tai yra tolygiu tolimesniam maskuotam Lenkijos viešpatavimui Vilniuje.

5. Tautų Sąjunga daro vienpusį, todel nepriimtiną, pasiulymą demobilizuoti Lietuvos kariuomenę. Lietuva nori demobilizuoti, bet praeities surpraizai ir Želgovskio evantiura verčia budėti.

6. Sąlyga, kad eventualę sutartį ratifikuotų Vilniaus Seimas, nepriimtina tarptautinės teisės švilgsniu ir formalinai, beto ginčyjamos teritorijos gyventojai galėtų spręsti savo priklausomybės ten ir kitur klausimą, bet neratifikuoti bendrą dviejų valstybių sutartį.

7. Todel Lietuvos Vyriausybė gailisi negalinti rezoliucijos pamatais tęsti derybų, bet ji yra pasirengusi tartis del restitucijos lenkų sulaižytos teisės, ir tuomi surasti budą tolimesnėms vaisingoms deryboms.

Plačiau išdėstyti Lietuvos nusistatymą žodžiu nuvyko Brukselin Norus ir Milašius.

AMERIKIEČIŲ PAGELBAI.

KAUNAS, VII, 23 d. (Elta). Kaune įkurtas biuras vardu "Kurjėras." Biuro tikslas yra konsoliduoti Lietuvos prekybą ir pramonę, o ypač duoti grįžtantiems Amerikos lietuviams gorą patarimą, kaip atatinkamai sunaudoti savo kapitalą. Tarp steigėjų yra Petras Vileišis, buvusis žemės, Ukio ir Valstybės Tarybos Ministeris Tubelis, ir buvusis Valstybės Tarybos pirmininkas (?) Šilingas.

PASKOLA UŽGIRTA.

VAŠINGTONAS, VII, 18 d. (Liet. Inf. Biuras). Lietuvos Steigiamasis Seimas užgyrė "Laisvės Paskolą" Amerikoje, išleisdamas tam tikrą įstatymą.

SUSIMUŠIMO NEBUVO.

VAŠINGTONAS, VII, 27 d. (Liet. Inf. Biuras). Pasklidusi Amerikos spaudoje žinia, buk per Tautų Sąjungos Tarybos posėdį Ženevoje Lietuvos ir Lenkijos delegatai susimušė, nėra visai tikra. Buvo taip: Viename Tarybos posėdyje, svarstant lietuvių - lenkų ginčą, Lietuvos delegatas, p. Galvanauskas pareiškė sekantį: "lenkai nepildo Suvalkų sutarties, kurią jie patys pasirašė, kas mums gvarantuos, kad jie apskritai kokias nors sutartis pildys, kurios jie dabar nori su mumis daryti." Pasibaigus posėdžiui, lenkų delegatas Aškenazi tokiuo brutalingumu puolėsi prie Lietuvos delegato, kad Tarybos nariai ištikrųjų pamanė, kad p. Aškenazi nori pavartoti fizinę spėką savo argumentams paremti.

1921 m., liepos m. 27 d.

VAŠINGTONAS, VII, 18 d. (Liet. Inf. Biuras). Neaiškumų išvengimui del Steigiamojo Seimo priimtos š. m. liepos m. 9 dienos rezoliucijos, paduodame ją ištisai žodis žodžiu: "Steigiamasis Seimas išklausęs Ministerių Kabineto pranešimus ir pritardamas jo veiamajai užsienių politikai, eina kitų dienos darbų tvarkos punktų svarstyti."

VAŠINGTONAS, VII, 18 d. (Lietuvos Inf. Biuras)). Užvakar atvyko Vašingtonan Estonijos respublikos atstovas Suvienytose Valstybėse p. Kistner, buv. Estų prekybos ir pramonės Ministeris.

Lietuvos Informacijų Biuras.
1921-VII-19 d.

PABALTJURIO SĄJUNGA.

KAUNAS, VII, 16 d. (Elta). Liepos 15 d. Užsienių Reikalų Ministeris d-ras Puryckis darė Ministerių Kabinete pranešimą apie trijų Ministerių konferenciją Rygoje. Iš pranešimo paaiškėjo, kad Pabaltijurio valstybių sąjunga faktinai jau įsteigta. Sąjunga apima politinę, ekonominę ir bendrą gynimosi srytis. Platus sąjungos programas bus realizuojamas, sudarant konvencijas tose srityse. Jau yra pasirašyta visa eilė konvencijų politiniai juridinio turinio ir susisiekimo. Ekonominės konvencijos rengiamos pasirašymui.

Ateinančią sąvaitę bus tų trijų valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estonijos Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerių konferencija Estonijos sostinėje Revelyje. Po tam manoma šaukti Krašto Apsaugos Ministerių konferenciją. Už dviejų mėnesių yra numatyta Užsienių Reikalų Ministerijų konferencija.

Tokiu budu Pabaltjurio Valstybių Sąjunga bus vykdoma perijodinėmis ministerių konferencijomis.

Lietuvos Informacijų Biuras.
1921-VII-19 d.

KAUNAS, VII, 19 d. (Elta). Buvusis Amerikoje Lietuvos atstovas p. Vileišis liepos m. 14 d. sugrįžo Kaunan.

Lietuvos Informacijų Biuras.
1921-VII-19 d.

LIETUVOS ŽINIOS.

KEDAINIAI. Kedainių apskrityje taip dažnai dedasi: susimuša du įpykę piliečiai — vienas kitam pristatė ant nugaros ir žando mėlynų "žymėspaudžių" ir eina Teisman teisybės jieškoti.

Pirmiausia užsuka pas "advokatą." Tokių "advokatų", kurie Kedainiuose vien tuo amatų ne blogai verčiasi, yra gražus internacionalinis burelis. "Advokatas,"išklausęs klijento,pataria pristatyti gydytojo liudymą. Čia yra 3 gydytojai. Du tokių liudymų neduoda, o trečias duoda, imdamas po 50 rub. už tokį liudymą. Toki sužeistieji Kedainių apskrityje nuo Pacumėlių; Baisogalos, Ginkiškio, Šetos, Traskavos... kur nėra gydytojų, po keletą mylių keliauja į Kedainius; kartais dieną, kitą gaišta (nesuranda gydytojo namie), bastosi nuo gydytojo prie gydytojo, kol išgauna pageidaujamą liudymą ir užveda bylą, duodančią pelno tik lengvo pelno mėgėjams. **Įžeistas.**

Iš Žydų Ministerijos Reikalų.

VAIDYKLA HEBRAJŲ KALBA LIETUVOJE.

Hebrajų teatro mėgėjų grupė pradėjo prirengiamuosius darbus pirmajam debiutui hebrajų kalba. Vaidyklos hebrajų kalba įdėja randa žymios užuojautos jaunimo tarpe, kuris karštai atsiliepė į tai.

Iniciatyvos grupė, kuri energingai ėmėsi darbo, pasinaudojo proga, kad dabar Kaune vieši žinomas darbuotojas hebrajų vaidyklos srityje, Vilniaus hebrajų vaidyklos vedėjas p. Šapiro ir jau pradėjo priiminėti mėgėjus vaidyklon.

ŽYDŲ PUBLICISTAI IŠ RUSŲ KRAŠTO.

Pastaraisiais ešelonais iš Rusų krašto atvyko Lietuvon visa eilė įžymių žydų visuomenės darbuotojų, publicistų, jų tarpe keli Rusijos zioninkų organizacijos vadai, kaip antai, Rusijos zioninkų organizacijos Vykdomojo Komiteto narys ir zioninkų laikraščio rusų kalba "Razsviet" redaktorius p. Babkovas, o taip pat pirmojo žydų laikraščio redaktorius p. Rapoportas ir d-ras Levinskis.

LENKŲ UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIS APIE ŽYDŲ PADĖTĮ LENKUOSE.

Lenkijos žydų laikraščių pranešimu, Užsienių Reikalų Ministeris Skirmuntas turėjo omenyj sukviesti žydų ir lenkų spaudos atstovų konferenciją. Bet Užsienio Reikolų Ministeris Spaudos Skyriaus atkreipė jo domės, jog lenkų spaudos dalis labai nepatogiai jausis ir net Ministeris Pirmininkas Vitos tokios konferencijos nesukvietė, todel Spaudos Skyrius negali buti atsakomingas už tokią konferenciją.

Š. m. birželio 27 d. naujas Lenkų Užsienio Reikalų Ministeris Skirmuntas pakvietė žydų spaudos atstovus, kad susitarti su jais del klausimų, kurie tam tikrai liečia žydus. Jis pareiškė, jog "niekuomet nėra buvęs antisemitu, ir kadangi pats yra kilęs iš Gardino krašto, tai jis nuolat susidurdavo su įvairiomis tautybėmis. Kaipo Užsienio Reikalų Ministeris,jis, suprantama, stengiasi išnaudoti savo įtaką, kad paveikti žydų-lenkų santykių pagerinimo ir išlyginimo atžvilgiu. Susipratimo Komisijos darbas buvo, jo nuomone, tik laikinai pertrauktas ir artimiausiu laiku bus atnaujintas. Jo įsitikinimu, dabartinė valdžia yra pasirengusi įrodyti savo gerą norą šioje pakraipoje.

P. Skirmuntas pasikalbėjime pabrėžė užsienio žydų spaudos įtaką pasaulyje ir jog jis randa reikalinga turėti ryšių su ja.

Varšavos žydų spaudos atstovas, Ministeriui pabaigus savo pareiškimus, atkreipė jo domės, jog Lenkų vyriausybė iki šiol neparodė rimto noro reguliuoti žydų-lenkų santykius. Kaipo iliustracija gali buti faktas, jog žydų spauda sistematingai ignoruojame konferencijose, vyriausybės organizuojamose bendrai-valstybės reikalais. Tuo laužomas pamatais pilietybės teisių lygybės principas. Užsienio Reikalų Ministeris turįs sunaudoti visą įtaką, kad pašalinti tą nenormalų reiškinį. Lenkija dabar su teise vadovaujasi savo užsienio politikoje Varsalės sutartim. Todel ji taip pat turi pildyti 93 str. apie tautines mažumas. Žydai atliko savo pilietines prievoles be sąlygų ir taip elgsis ir ateityje. Į tai Ministeris atsakė, jog jis optimistiniai nusistatęs žydų klausimo atžvilgiu ir tvirtai žiuri į ateitį. Jis mano, jog geras abiejų pusių noras prives prie gerų rezultatų. Karakteringa yra, jog tarp ko kito jis rado reikalingą esant primesti žurnalistams per aštrų jųjų kalbos toną.

"Žydų Balsas", duodamas šią žinią, pastebi, jog "Skirmunto prižadėjimai" mažai terado atbalsio lenkų tribunoje, kaip tai įrodė, pavyzdžiui, Varšavos Seimo juridinės Komisijos posėdis, kai atstovui Hartglasui teko nemaža ginčytis su Teisingumo Ministerijos atstovais, kuri neturi noro persiskirti su "žydų susiartinimais."

Ciepcikas:

ATSIMINIMAI IŠ GYVENIMO RUSIJOJE

(Tąsa).

Netikėtai gaunu Kapsuko "Komunistą." Skaitau: "Grinius", o ne "Grišius". Labai nudžiugome: Lietuvoje švinta nauja aušrelė Gal neužilgo ir mums teks jos spinduliais gėrėtis ir džiaugtis drauge su visais vienu džiaugsmu: tikros nepriklausomybės atvadavimu. Bet... kažkoks neramumas ima... Kaitri vasara... Gražu aplink...O lenkų bei rusų fronte liejasi upeliais kraujas... Lenkus stumia... Rusai artinasi prie Vilniaus... Apie delegacijos Maskvon sugrįžimą — nė žodelio. Kas bus? Eina visokių gandų. Kapsuko štabe kalbama, kad Rusams Vilnių užėmus, tuč tuojau Lietuvos delegacija busianti suareštuota ir po to bus paskelbta Tarybų Lietuva. Visų tremtinių upas nupuola ir svajonės apie greitą Lietuvon sugrįžimą staiga pranyksta...

Liepos 13 d. vakare nuėjau miestan pasiskaityti vakarinio radio. Didelėmis raidėmis randu: "podpisan mir s Latvijei" ("Pasirašyta taika su Latviais"). Nieko nuostabu, manau sau: juk Latviai ankščiau derybas pradėjo. Pavydu ir neramu. Kada gi Lietuva? Rytojaus dieną viena musų bendradarbė sveikino mane del padarytosios su Lietuva taikos. "Nieko panašaus," — sakau, — vakar pats skaičiau radio — susitaikyta su Latviais." Bendradarbė (tremtinė iš Lietuvos — žydė) juokiasi: "Tai gal radio neatskiria Lietuvos nuo Latvijos, o aš gerai atskiriu", — ir duoda man vietos laikraštį. Imu... rankos dreba... širdis smarkiai plaka... Skaitau ir netikiu: "Mir s Litvoi" — didelėmis raidėmis pirmoje vietoje stovi. O gal ir laikraštis neatskiria Lietuvos nuo Latvijos? Skaitau toliau... Taikos sutartis pasirašyta liepos m. 12 d. Nurodomos Lietuvos sienos. Ir Vilnius ir Gardinas musų... Valio, Lietuva! Žemiau straipsnis, taikai su Lietuva pritaikintas. Straipsnio išvada: "mes susitaikėm su Baltąja Lietuva, bet Lietuva greit bus ir turi buti Raudonąja." Kas čia tokio? Viena ranka taika daroma, o kita... grąsinama.... Toliau žinios vis neramios. Vilnius paimtas rusų. Įeina į Vilnių ir musų kariuomenė... Bendrai muša lenkus... Ar taip yra ištikrųjų? Iš Smolensko ar iš Minsko vyksta Vilniun jau ir Kapsukas — Tarybų Lietuvos pirmasai ekskomisaras — su visu savo štabu... Tambovo lenkai ir lenkpalaikai lietuviais baisiai piktinasi, keikia. Daugiausia del to, kad tie su bolševikais susitaikė ir leido laikinai užimti Lietuvos dalį. Tai, sako, jie išvien su bolševikais prieš musų oičizną: "Ale jeszcze wsypią polacy į bolszewikom į tym podlym litwinom razem." O kuo tolyn — žinios vis blogesnės... Vilniuje bolševikai viešpatauja. Esąs ir "revkomas," įvedamos Tarybų sistema įstaigos; siaučia "črezvičaika," žmonės šaudomi... O kaip Lietuva reaguoja į tokius nenormalius apsireiškimus? Rusai jau artinasi prie Varšavos... Tambove del laukiamo Varšavos paėmimo paruošti jau ir planai... Raminam save tuo, kad vis delto galų gale rusai apleisią mums Vilniaus kraštą, nes turėti savo užpakalyje priešą, nors ir mažą, kilus ypač nepasisekimui, butų patiems rusams pavojinga...

Rusų nuo Varšavos besitraukimo pradžios metu tapo paskelbta Lietuvos tremtinių grąžinimo sutartis. Sąlygos visus patenkina; geresnės, kaip Latvių: maisto galima vežtis 10-čia svarų daugiau.

(Bus Daugiau).

UŽ KĄ-GI PROTESTUOJAMA?

Juokinga ir nuostabu, kada žiuri į musų kunigų darbuotę. Štai incidentas — "Draugas" No. 165, liepos 15 d., š. m. skaitom ant pirmo puslapio užrašą didelėms raidėms atspaustą: PROTESTAS prieš p. J. J. Elias (Elijošių) ir pasirašo po protestu: kun. kleb. Ig. Albavičius, kun. kleb. A. Petraitis ir kun. Ig. Česaitis, "Draugo" redaktorius. Protestuoja vandan visų lietuviškų kunigų Chicagos ir apielinkės.

Už ką-gi protestuojama?

Ugi už tai, kad p. J. J. Elias, narys Chicagos Lietuvių Tarybos birželio 14 d., mėnesiniame posėdyje Tarybos pasakė, jog kaip prof. kun. Pr. Bučys, taip ir daugel kitų kunigų iki šiol nėra pirkę Liet. Laisvės Bonų ir negana, kad L. L. Bonų nepirko, bet kaip Chicagos, taip ir apielinkės lietuviškų parapijų klebonai jau du sykiu nuo parapijonų bažnyčioje **kolektavo aukų sušelpimui lenkų** ir dar apar to, iki šiol surinktas aukas per Liet. R. Kryžiaus Rėmėjų Draugiją nepridavė vyriausiai valdybai Lietuvos Raud. Kryžiaus, ir negana to visko — Tautos Fondas, pasinaudodamas pakilusiu upu tarpe lietuvių rinko aukas Lietuvos Šauliams ir Geležiniam Vilkui, bet surinktas aukas Dievas žino, kur padėjo — dalis tųjų aukų **du milijonų auksinų** nuėjo p. Stulginskio kišenėn.

Po šito viso iš kunigų pusės darbo dar kun. prof. Pr. Bučys su savo konfratrais mėgino ardyti Washington'e Susivažiavimą lietuvių, ir nežiurint, kad jau užėmė vietą nauji krikščionių-demokratų sriovės atstovai — bando L. L. Bonų skyriuose įskiepyti siundymą ir ergelius vedant prie tolimesnių nesusipratimų tarp uolių darbuotojų L. L. Bonų. (Skaityt "Draugo" No. 165, pusl. 6 dėlei Washington'e susivažiavimo).

Tad gerb. klebonai lietuvių parapijų Chicagos ir apielinkės meldžiami esate: pasiaiškinkite, kokiu tikslu tas yra daroma? Kas jusų rankovėse yra užslėpta, ištraukite ir viešai parodykite lietuvių liaudžiai? Daugiaus civiliškos drąsos? Come on!?

Visuomenietis.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 16 kp., Worcester, Mass.:
Vladas Jankauskas.
Prie 21 kp., Rochester, N. Y.:
Antanas Sebeskis.
Prie 72 kp., Los Angeles, Cal.:
M. Malinauskas,
J. Juozunas.

Neatsižvelgiant į bedarbę ir vasaros karščius, sandariečių eilės kas sąvaitė vis didėja. Tad į darbą, visi sandariečiai! Amerikiečiai lietuviai suprato, kas tai yra Sandara, ir prie ko ji veda lietuvių liaudį.

PADĖKOS ŽODIS PIL. P. SIMANAVIČIUI.

Kadangi pil. Simanavičius yra daug dasidėjęs prie palaikymo Sandaros organo savo uoliu ir nuolatiniu darbavimuosi per suvirš septynerius metus. ir kadangi dažnai dirba ne tik paprastas valandas, bet ir vėlybą naktį, tad šiuomi A. L. T. S. Centro Valdyba, geisdama supažindinti A. L. T. S. narius su p. Simanavičiaus darbštumu ir tuomi paskatinti visus narius prie darbo, pavyzdžiu pil. Simanavičiaus, išreiškia jam ačiu už jo tikrą pasišventusį darbą.

P. J. Žuris, pirm.,
P. Jaras, vice-pirm.,
K.J. Paulauskas, sekr.Adm.,
K. Pratapas, kasierius.

SEIMUI BESIARTINANT.

Sulig buvusio Seimo nutarimo, šiais metais **A. L. T. Sandaros Seimas** bus Bostone apie vidurį lapkričio mėnesio. Tad, kad tinkamai sutikti šį busiantį Seimą, iš kalno reikia pradėti rengtis. Visos Sandaros kuopos, kurios per vasaros karščius nelaikėte susirinkimų, stengkitės per šį mėnesį sušaukti susirinkimus, sutvarkyti visus kuopų reikalus, visi nariai pasistengkite užsimokėti mokesčius, kurių yra užsilikusių, taip kad visos kuopos pradžioje rugsėjo mėnesio butų pilnoje tvarkoje.

Pabaigoje šio mėnesio bus išsiuntinėtos visoms kuopoms nominacijų blankos nominavimui Centro Valdybos 1922 m., taip kad rugsėjo mėnesio susirinkimuose butų nominuoti, o spalio mėnesyje galėtume nubalsuoti. Tad visos kuopos pasistengkite kiek galite daugiau atkreipti domą, į šį klausimą, kad iš kalno tinkamai galėtume prisirengti. Nes žinote gerai, kad lapkričio mėnesyje administracijoje susibėga daug darbo, reikia prirengti visos organizacijos metinio gyvavimo raportą ir t. t.

Taipgi šį pranešimą darau su tokia mintimi, kad visi sandariečiai iš kalno galėtų pasitarti ir apkalbėti, kuriuos kandidatus statyti į ateinančių metų valdybą ir ar jie galės tinkamai atlikti savo užduotis. Pavyzdin, kada kuopas užklumpi su nominacijų blankomis, tuokart nėra laiko pamąstyti ir balsus atiduoda už visai netinkamas ypatas, kuopų balsai susiskaldo į daugel dalelių, ir pasilieka be reikšmės.

SANDARIEČIAMS, VAŽIUOJANTIEMS LIETUVON.

Daugelis sandariečių grįžta į savo gimtinę Tėvynę, sugrįždami užsiprenumeruoja "Sandarą." Bet negana to — sugrįžę beabejo kad stos į veikimą ir priegtam skaitys Lietuvos laikraščius. Patartina visiems sandariečiams, sugrįžusiems į Tėvynę, visupirmiausia susižinoti su Valstiečių Sąjungos Centru Kaune, Laisvės Alėja, No. 60. Centras praneš apie Valstiečių Sąjungos kuopas, esančias artimiausioje jusų gyvenimo apielinkėje, prie kurių galėsite stoti ir darbuotis taip, kaip darbavotės prie Sandaros kuopų Amerikoje. Tuokart musų spėkos netik kad nesiskaldys, bet dar labiau sustiprės ir tuokart Valstiečių Sąjunga, susilaukus naujų spėkų, galės pasekmingiau kovoti su visokiais reakcijonieriais. Taipgi norėčiau priminti, kad sandariečiai, važiuojanti Lietuvon, su visais kelionės reikalais kreiptųsi į tas agenturas, kurios garsinasi musų organe.

APGARSINIMŲ IR PAJIEŠKOJIMŲ REIKALE.

Kuopos dažnai prisiunčia atspausdinti plakatus bent kokių parengimų, visai neprimindamos, kad organe pagarsinti, na, o paskui rugoja, kad laikraštyje nepagarsinom. Reikia nepamiršti, kad laikraštyje garsinimai turi buti apmokėti ir be pareikalavimo mes nededame.

Taipgi kaslink pajieškojimų. Kai-kurie kreipiasi su klausimu, kiek kainuoja pajieškojimai. Tad šiuomi pranešu, kad visiems sandariečiams ir Sandaros skaitytojams pajieškojimus dedame po 50c. už sykį ir vieną sykį dykai įdedame. Gi ne-sandariečiams ir ne skaitytojams dykai nededame. Tad manau, kad šiame reikale bus visiems aišku ir daugiau klausimų nebus.

NEUŽSIMOKĖJUSIEMS NARIAMS.

Del vasaros karščių kai-kurios kuopos buvo pertraukusios susirinkimus, ir tokiu budu yra po kelis narius, užsilikusius su mokestimis net po kelis mėnesius. Tad stengkitės mokesčius priduoti kuopų valdybai arba prisiųskite tiesiog į centrą, nes negavus mokesčių, su šiuo numeriu laikraščio siuntimas bus sulaikytas. Taipgi kai-kurių prenumeratos Lietuvon giminėms jau yra pasibaigę. Stengkitės atnaujinti, kad jusų giminės neliktų be laikraščio. Tad prašau sandariečių, kad aukščiau minėtus pranešimus gerai įsitėmytumėte, ir kad ateityje nereikėtų jų kartojimui eikvoti laikraštyje vieta.

K. J. PAULAUSKAS,
"Sandaros" Sekr.-Adm.

CHICAGIEČIAI SUJUDO.

Per keletą pareitų metų Chicagos sandariečiai buvo kaip ir apsnudę. Visose kolionijose budavo didelis veikimas, o pas juos viskas ėjo silpnai. Gi šiais metais, ypač paskutiniu laiku, pasirodė labai džiuginantis didelis judėjimas. Kuopa sutvarkyta gerai, prie kuopos vairo pastatyta nauja energinga valdyba, kuri į mėnesį laiko prisiuntė mokesčius visų narių. Pilnai galima pasitikėti, kad chicagiečiai sandariečiai pajiegs suorganizuoti dar porą kuopų toje didžiulėje lietuvių kolionijoje. Tad valio Chicagos sandariečiai! Parodykite, ką jus galite.

A. L. T. SANDAROS FONDO KLAUSIMU.

Pereitų metų Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros buvusiame Seime buvo pakeltas klausimas kas link įsteigimo A. L. T. Sandaros Fondo, ir tas klausimas, rodos, buvo priimtas vykinimui į gyvenimą, bet iki šiol dar nieko nebuvo padaryta tame. Kas tai per priežastis, sunku pasakyti — galbut, kad laiko truko ar gyvenimo aplinkybės tą klausimo išrišimą trukdė. Bet mums, sandariečiams, šis klausimas neprivalo buti užmirštas anaiptol, mes turime per organą "Sandarą" pasitarti reikale minėto fondo ir išdirbti tam tikrą projektą, pagal kurį butų pradėtas darbas įsteigimui A.L.T. S-ros Fondo.

Dabar dar, kol vasaros laikas, kol dar veikimas tarp Amerikos lietuvių nejuda, tad dabar kaip tik ir yra laikas prisiruošti prie veikimo busiančiame žiemos sezone. Sandariečiai, mes turėtume gerai prisiruošti ir su žiemos sezonu pradėti veikti, ir tame veikime visų-pirma pastatyti minėto fondo reikalus, jo organizavimą ir stiprinimą. Amerikos lietuviams, vidurinės srovės žmonėms, yra butinas reikalas turėti nuosavą fondą, su kurio pagelba butų galima organizacijos reikalus pirmyn pastumėti, ir podraug musų politinį veikimą praplėsti, kas yra labai svarbu ir reikalinga, ypač šendieniniame momente, kada dešinieji jau sustiprėję mėgina reakciją varyti tarp musų žmonių, kaip Lietuvoje, taip ir Amerikoje.

Mes privalome organizuoti vidurinės srovės fondą viešai, be jokių paslaptybių, tas turi buti žinoma visai lietuvių visuomenei. Mes negalime buti be tam tikro fondo, nes praplėtimas pažangos demokratinės sąmonės tarpe musų žmonių, gyvenančių Amerikoje, kitaip negalimas. Reikia turėti lėšų gana daug, jeigu norime, kad žmones patraukus į pažangią partiją ir demokratinį elementą, tam visakam pasidaro lėšų. Atsižvelgiant į klerikalų šmukleristinę politiką, kaip Lietuvoje, taip čia, Amerikoje, mes, jeigu norime, kad tų krikšč. - dem-kratų veidmaiginga politika neklaidintų musų lietuvių tamsią liaudį, tad privalome imtis realio darbo, kartu varyti susipratimo, apšvietos, organizacijos darbą ir suradimą lėšų tam darbui.

Klerikalams bepig varyti tą reakciją ir suktybių politiką, nes jie pasigriebę tą tamsų darbininką, jam kala dieną ir naktį bažnyčioje ir po bažnyčioms (bažnyčių sklepuose), jie išnaudoja visas galimas progas, kad tik tuos žmones patraukus į savo pusę; jie deda visas savo jiegas, kad tik išnaudojus žmones moraliai ir materialiai, ir tą jie daro jau su įtemptomis spėkomis. Klerikalai mums yra gerai žinomi, mes žinome jų tikslus, tad ar-gi mes privalome ramiai į tai žiurėti? Ne, mes turime pareigą užkirsti kelią jų apetitams. Klerikalai veikia slapta, jie žmonėms skelbia, kad jie kovoja už Lietuvos žmonių laisvę, renka pinigus į Tautos Fondą, o paskui su Tautos Fondo pinigais stengiasi kenkti žmonių darbininkų interesams Lietuvoje. Tautos Fondo pinigus naudoja krikšč. - dem-kratų partijos reikalams rinkimuose valdininkų, stiprina klerikalų spaudą ir t. t. Jie su tuo fondu daug žmonių apsuko, nes jie sakė, kad šelpimo bei valstybės reikalams pinigus renką, bet tai melas, žmonėms jau pradeda aiškėti, kur T. F. pinigai naudojami. Daug katalikų lietuvių tuomi piktinasi, nes kunigai begėdiškai veidmaigingai žmones prigavo, išnaudojo savo klerikališkai politikai. Taigi mums, sandariečiams, demokratinės organizacijos nariams, yra butinas reikalas turėti savą fondą, su kurio pagelba bus galima atremti tą buržuazinę klerikalų intrygą, kurią jie su pagelba Tautos Fondo pradėjo varyti tarpe Lietuvos ir Amerikos lietuvių.

Mums yra daug pritarėjų ir užjaučiančių žmonių, rėmimas musų darbų iš visuomenės bus nemažas, tad ko laukti? reikia pradėti darbą. Mes žinome, kad dabar mes rasime daug užjautimo lietuviuose, todel, kad mus viengenčiai smarkiai gina interesus Lietuvos žmonių Steig. Seime, mes žinome, kad jie turi smarkią kovą vesti su ponais, ir kunigais ir kunigų bernais krikšč. - dem-kratais. Musų vienminčiai valstiečiai ir social-liaudininkai gina darbininkų reikalus, tai viena; antra, ateis rinkimai į Steig Seimą, tada mes turėsime duoti materialę pagelbą savo draugams užjuryje, idant pravedus daugiau jų į Seimą. Mes turime labai daug gražių ir brangių užduočių atlikti del musų liaudies ir tėvynės Lietuvos.

Todel, sandariečiai, steigkime A. L. T. S. Fondą ir ruošikmės prie stipraus veikimo sukoncentruokime savo mintis ir veikimą iš vien, parodykime savo priešams, kad mus laisvė-demokratija žydi, ir ji mums yra brangi. Todel del laisvės, demokratybės principo mes privalome kovoti, tą supratimą platinti tarpe lietuvių. Tam tikslui yra reikalingas fondas, ir nėra abejonės, kad tas fondas bus remiamas visų susipratusių lietuvių.

Sermėgius.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

ATYDA WORCESTERIO SANDARIEČIAMS.

Gerb. A. L. T. Sandaros 16-tos kuopos nariai! Kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpiučio mėn. 7-tą d., 10:30 val. ryte, L. D. D. Drg. "Aušrelės" kambaryje, 83 Green St., tad kviečiu visus narius butinai atsilankyti į šį susirinkimą, kuris bus labai svarbus, nes susirinkimas turės daug svarbių dalykų aptarti, ir taipgi bus išduotas veikiančio komiteto raportas iš pagaminto projekto veikimui ateinančiame žiemos sezone. Taipgi visiems nariams turi buti žinoma, kad mėnesinės duoklės musų kuopos narių yra užsilikę, kurias reikia sumokėti ir pasiųsti į Centrą.

Kadangi musų kuopa pastaruoju laiku gana žymiai padidėjo, tad kviečiu visus naujus narius atvykti į susirinkimą, kur visi nauji nariai gausite A. L. T. Sandaros principus, ir iš to gausite visas informacijas kas link pildymų narystės pareigų organizacijos naudai. Kiekvieno nario yra pareiga lankyti susirinkimai; tik lankant kuopų susirinkimus, nariai galės tapti naudingi organizacijai ir galės buti aktyviai organizacijos nariai.

Ateidami į susirinkimą, malonėkite atsivesti po naują narį. Pakvieskit savo draugus į šį susirinkimą, kuriame jiems bus išaiškinta naudingumas prigulėti prie šios garbingos lietuvių organizacijos Amerikoje.

Kuopos pirmininkas,
V. M. Čekanauskas.

WORCESTER, MASS.
Išleistuvių Vakarėlis.

Daugumą lietuvių iš musų miesto važiuoja Lietuvon. Šiomis dienomis apleis Worcesterį veiklus A. L. T. S. 16 kp. nariai ir L. D. D. Dr-jos "Aušrelės" nariai: Antanas Jasiunas ir Simonas Paškauskas. Išleistuvių vakarėlį parengė "Aušrelės" draugija. Išleistuvėse dalyvavo gana didokas aušreliečių ir sandariečių burelis. Žinoma, neapsieita be programo. Programą išpildė veiklesni nariai ir narės "Aušrelės" dr-jos. Programas susidėjo iš dainų ir šokių. Dainavo sekančios ypatos: p-lė Julė Mitrikevičiutė, pil. Petras Steponkus, p-lė Marė Montviliutė, p. Petras Skrickis. Dainininkai ir dainininkės gana puikiai atliko savo užduotį. Pašoko kelius klasiškus šokius p-lė Ona Gladžiutė, gana prasilavinusi šokime, ir jeigu ji toliaus lavįsis, galima tikėtis geros šokikės. Užsibaigus programui, sekė išvažiuojančių kalbos.

Taipgi buvo šaltakošės ir saldžių gėrimų. Patarnavo mergi-nos.

Turiu pridurti, kad priklausantis prie "Aušrelės" jaunimas yra gana susipratęs ir jau toli pažengęs dailėje ir pažangoje. Tėvai gali pasigėrėti savo dukterimis, kurios tik pasidėkavojant "Aušrelei" išaugo į dainininkes ir į tikras lietuvaites.

Gal skaitytojas manys, kad visas Worcesterio jaunimas toks pažangus. O ne! didelė jaunimo dalis laiką leidžia veltui, kur nors slankiodami. Mat dar yra tėvų, kurie vis dar mano kad 'Aušrelė" koks nors pasėstikybinis padaras. Ir mano sau, kad jųjų dukrelė ar sunelis nueis prie minėtos draugijos ir liks kipšu. Pirmose dienose buvo gana sunkus gyvenimas, nes tėvai buvo įkalbami tam tikrų ypatų kad neleistų, ir nekartą reikėjo pirmtakunams nariams vaikščioti ir aiškinti dalyką Bet dabar jau visai kitaip: draugija gyvuoja gana puikiai, ir nebaisus joki persekiojimai. Garbė priklauso išauklėjime jaunimo gerb. dailės tėvui M. Petrauskui. Nudien prikausančiu prie "Aušrelės" jaunimu gali pasididžiuoti netik tėvai, bet ir visuomenė.

Grįšime prie vakarėlio. Pasilinksminę, nuoširdžiai palinkėjo išvažiuojantiems ir skirstėsi namo.

A. L. T. S. 16 kp. gyvuoja gana gerai. Rengiasi žiemą pastatyti keletą veikalų ir prelekcijų. P-nas Antanas Jasiunas, buvusis fin. raštininkas, gana daug pasidarbavęs kuopai ir skleidime demokratijos principų. P-nas Simonas Paškevičius buvo ir-gi veiklus narys. Manau, kad ir Lietuvoje darbuosis darbo žmonių labui taip, kaip Amerikoje. Linkėtina laimingai sugrįžti į Tėvynę ir darbuotis skleidime demokratijos idėjos.

Juodas Trupinys.

PADĖKOS ŽODIS.

Amerikos Lietuvių Kolionijoms, Aukojusioms Lietuvos Šaulių Sąjungos Reikalams.

Didesnieji musų kaimynai lenkai ir rusai, ilgus šimtmečius Lietuvoje viešpataudami, žiauriausiomis priemonėmis stengės galutinai numarinti Lietuvių Tautos galingą dvasią, ir jau buvo išbraukę iš pasaulio valstybių ir tautų žemėlapio net patį Lietuvos vardą, o ilgas jų šeiminkavimas stumė musų brangią Tėvynę kas kart vis į didesnį skurdą ir verguvę.

Šimtai tukstančių sveikiausių ir geriausių Lietuvos sunų ir dukterų, nepakeldami didelio vargo ir baisios priespaudos, priversti buvo apleisti mylimą šalį ir leistis į tolimas keliones, už jurių marių duonos ir liuosesnio oro ieškoti.

Bet Jus, Broliai Lietuviai, ir už plačių vandenynų gyvendami, nepamiršot savo vargingos Tėvynės; Jus nuolat kreipiat ilgėsio žvilgsnį rytų linkui ir lekiate mintimis į brangią gimtinę šalį, su kuria Jus rišo daugelis tamprių ryšių, su kuria Jus jungia džiaugsmų ir liudėsio atsiminimai.

Tai mes geriausia jaučiame ir matome šiais sunkiais musų Tėvynės prisikėlimo laikais.

Kai po ilgų verguvės amžių, po sunkių okupacijos metų Lietuvių Tauta, lyg iš grabo prisikėlusi, tarė galingą pilną pasiryžimo žodį: "Gana svetimųjų vergijos" ir ėmė organizuoti kario jiegas savo žemei ir Laisvei ginti, — tuomet tai labiau susipratę Lietuvos piliečiai pamatė, kad Lietuva nepajiegs tiek suruošti kariuomenės, kad ji galėtų sekmingai kovoti su šimteriopai skaitlingesniais priešais. Tuomet gyvenimo aplinkybės pagimdė Lietuvos Šaulių Sąjungą.

Lietuvos artojai, darbininkai ir valdininkai, be luomų ir pažiurų skirtumo, ėmė spiestis į šaulių burius, ėmė ginkluotis, kad stoti į kovą už šviesesnę gimtosios šalies ateitį.

Įvairiais rubais apsirengę, dar įvairesniais gink lais apsiginklavę, stojo šauliai į pagelbą dar tuomet labai neskaitlingai musų kariuomenei; didžiausiu pasiryžimu ir troškimu tapti laisvais atsiekta tikrai stebėtinų pergalių.

Tuo laiku, kai buvo grumtasi su daug kartų skaitlingesniais ir stipresniais priešais, kai ilgais šimtmečiais laukta ir jau įkunyta Lietuvos Laisvė ir Nepriklausomybė buvo dideliausiame pavojuje, — tuo laiku Jus, Broliai Lietuviai Amerikiečiai, savo duosnia ranka ir pritarimu sustiprinot musų ilstančią dvasią ir sutvirtinot musų jiegas ir pasiryžimą; aukaudami šauliams ir apskritai Tėvynės gynimo reikalams, Jus, toli nuo kovos laukų budami, pasiekėt žiaurų priešą ir uždavėt jam daug skaudžių smugių; Jus savo gausiomis aukomis pagreitinot Šaulių Sąjungos išsivystymą į didelę ir galingą organizaciją,

Šiandie skaitlinti šaulių buriai tvirtai stovi Tėvynės Nepriklausomybės sargyboje ir su jais labai rimtai skaitosi paskutinis ir atkakliausias Lietuvos priešas — lenkas, kuris jau kartą kreipėsi net į Paryžių ir Londoną, prašydamas iš ten spaudimo, kad šaulius nuginkluotų; bet tai bergždžias lenkų darbas, kurs mums, šauliams tik priduoda daugiau drąsos ir pasiryžimo.

Naudojantis gal but tik laikina atsikvėpimo valanda, Lietuvos Šaulių Sąjunga taria Jums, Broliai Lietuviai Amerikiečiai, už gausias aukas ir moralę paspirtį nuoširdų AČIU.

Sakome, kad gyvename gal but laikimą ramesnę atsikvėpimo valandą, nes turėdami tokį neramų ir veidmainingą kaimyną, kaip lenkas, mes negalime buti ramųs už rytojaus dieną, negalime nei vienai valandai paleisti iš rankų ginklo.

Nutrauktos Briukselio derybos aiškiausia rodo, kad lenkai dar neužtenkamai pamokyti, kad jie dar neatsisakė nuo savo grobiamųjų siekimų, kad diena po dienos mes galime laukti jų naujų pasikėsinimų prieš Lietuvos žemę ir Laisvę. Todel reiškiame vilties, kad Jus, Broliai Amerikiečiai, šiuo rimtos padėties ir ypatingo pavojaus laiku, neužgniaušite savo duosnios rankos, bet ir toliau remsite Šaulių Sąjungą savo gausiomis aukomis ir širdinga užuojauta.

Dar kartą tariame Jums gilios PADĖKOS ŽODĮ.

Lietuvos Šaulių Sąjungos Centro Valdybos:
Pirm. **Vl. Putvinskas,**
Vice-pirm. **M. Mikelkevičius,**
Ižd. **M. Žvirėnas.**
Nariai: **M. Šalčius, R. Skipitis, J. Papečkys, M. Sleževičius, M. Krupavičius, K. Ralys,**
Sekr. **B. Kemėšis.**
Kaune,
1921 metų, Birželio 15 dieną.

P. S. Gautų aukų (doleriais), pakvitavimas išsiųsta per Lietuvos Atstovybę Amerikoje kiekvienai kolionijai atskirai.

Rengkities!

Šiuomi pranešame, kad A. L. T. Sandaros, Conn. apskričio antras šiais metais išvažiavimas bus rugpiučio 21 d., 1921 m., Indian Grove parke, New Haven, Conn. Šis išvažiavimas yra rengiamas toks, kokio dar niekados nėra buvę Conn. valstijoje.

Tad iš kalno stengkities buti prisirengę sutikti šį išvažiavimą, nes tai bus vienas iš didžiausių ir puikiausių. **Rengėjai.**

Karui Siaučiant

Bočių Atmintojas

(Tąsa).

Nuvažiavus pirmiausiai nuėjome į Karo komendanturą, kur ėjo šaukimai. Įėjus į vidų, radome valdininkus besiruošiančius ant pietų ir mums padavus savo laikinus pabėgėlių bilietus nustebo Karo viršininkas, kodel mes stojame ne tame apskrityje, kur gyvenome. Mums atsisakius, kad mums, kaipo pabėgėliams, visur galima stoti, kur patinkama, kadangi mes esame Kauno rėd., kurioji vokiečių užimta, viršininkas sutiko ir liepė po pietų ateiti. Pietų laike užėjome į Lietuvių Komitetą. Įėjus į pirmąjį kambarėlį, girdime antrame per telefoną kalbasi, o paskui, pabaigus, komiteto nariai savytarpyje apie mus, kad trys pabėgėliai išvykę ant šaukimų iš tokio ir tokio dvaro ir dvarininkas prašo, jei kurį iš jų nepriimtų dėlei kai-kurių priežasčių, kad pasirupintų komitetas juos grąžinti atgal. Mums buvo juokai iš tokios kalbos: atlikus nuo šaukimų, rankos laisvos visur. Grįžimas nei mintyje.

Išėjus į pirmutinį kambarį komiteto tarnautojams ir paklausus musų, ko reikalaujame, pasisakėme savo reikalą. Suprato jie, kad esame tie patys, apie kuriuos ką tik kalbėjo ir pradėjo kalbinėti, kad atlikus nuo šaukimų grįžti atgal, kadangi ir miestuose blogas gyvenimas. Bet nuo šito atsisakėme ir prašėme duoti nakvynės, kolei liksime valdiškais kriaugerio caro vergais-įrankiais ir pakliusime į jo tarnų spąstus.

Po piet, nuėjus į šaukimų vietą, viršininkas pradėjo klausinėti, kiek mums metų, kurių prisipažinti jokiu budu negalėjome ir turėjome atsakyti nežiną. Viršininkas stebėjosi, kaip tai negalima žinoti savo metų, bet atsakius, kad Lietuvoje byvenant jokių dokumentų nereikėjo, kadangi niekur nemanėme važiuoti, o išbėgti prisiėjo naktį iš mušių, taip, kad jokių dokumentų pasiimti negalėjome. Užklausus viršininkui, ar mums nėra sakiusi motina, kiek turime metų, atsakėme paskutinį kartą, kad jau kelinti metai gyvename be motinos ir jos žodžių mažai bepamename ir apie metus nurodyti negalime. Viršininkas tiesos negavęs liepė įrašyti į 1919 m. naujokų šaukimo laiką, t. y., gimusių 1898 m. ir viskas buvo baigta.

Mums trims lietuviams pabėgėliams neturint saviškių, vietą davė valdiškame name, kuriame radome ir daugiau pabėgėlių ir šiaip tolimesnių kampų naujokų. Vietinius dar sąvaitei paleido, bet išviso Rybinske teko pralaukti trys sąvaitės, kolei mus persiuntė pulkan.

Tris sąvaites ėjo laikas nuobadžiai, baisi pasirodė kariuomenės tarnyba, bet po trijų sąvaičių, baigianties vasario mėn., išvežė į pulką.

Paskutinę dieną prieš išvažiuosiant, naujokus, kurie tame name tas tris sąvaites gyveno, norėjo priversti prie darbo, bet naujokai susitarė neiti ir visi išėjo patys vieni stotyn.

Statyje pralaukėme keletą valandų — iki vakarui, kuomet pradėjo varyti naujokus. Traukinys pildėsi naujokais po 30 kareivių į vieną vagoną. Motinos verkė, alpo, tik nebuvo kam vekti musų, ir mes buvome ramųs ir niekas musų negraudino, tik galvojome, kaip pasielgti, jei prisieitų į frontą išeiti, kad neužmuštų ir kad išlikti gyviems, kadangi už smetimus tikslus nemalonu mirti ir tiesiog sunku. Naktį traukinys subaubė ir palikęs beverkiančias motinas nuėkė pirmyn. Pakelėse naujokai pridarė visokių šunybių, išdaužydami stotyse lempas, langus ir kas jiems papuolė, jautiesi važiuojantis tarp puslaukinių nekulturingų žmonių. Riksmo pilni vagonai, net ausis užspiegė žodžiai: "ech ty mašina, ty mašina!..." ir kotokios jų neva dainos.

Kelyje prabuvome tris dienas. Vasario m. 27 d. atvežė mus į Orlos miestą ir pristatė į 203 pėst. atsargos pulką, apmokinimui. Patalpino mus į miesto kareiviabučius, statytus dar pirm karo, su visa kariška išvaizda ir ženklais. Pirmos dienos pasirodė nemalonios ir sunkios.

XI. TARNYBA KARIUOMENĖJE.

Dar važiuodami kelyje pastebėjome prasidėjusią Rusijoje revoliuciją. Atvažiavus į Orlą, ar į trečią dieną aiškiai pajutome jos išsivystymą. Musų, kaipo naujokų, į miestą neleido ir sergėjo, kad neišeitume. Vieną dieną pastebėjome mieste ką nepaprasto. Minia rinkosi palei apygardos kalėjimą. Piliečiai ir kareiviai artinosi prie kalėjimo durių, paskui pasirodė plevėsuojanti raudona vėliava ir kitoksai judėjimas, kas mums, naujokams, darėsi įdomu. Išeiti į miestą neleido, paklausus senųjų kareivių negaudavome atsakymo, arba mums pasakydavo, kad ne naujokams žinoti. Paskui pastebėjome, kaip praeinant pro musų kareiviabučius vienam žandarui, karininkas iš musų pulko paliepė kareiviams jį nuginkluoti. Kareiviai jo įsakymą išpildė, ir apsiverkęs žandaras grįžo be ginklo namon. Iš musų vienam naujokui pavyko slaptai išbėgti į miestą. Jis parnešė mums žinią, kad mieste einanti revoliucija ir griaunanti caro valdžią. Tikėti nesinorėjo, kadangi tame mieste viskas apsiėjo tyliai, be kraujo praliejimo. Man visgi buvo įdomu ir tyrinėjau iš senųjų kareivių. Sekdamas kiekvieną jų tylų pasikalbėjimą, supratau, kad bus griuvęs despotizmo rumas, kuomet tą pačią dieną pamačiau iš senesniųjų kareivių skaitant rusų laikraštį, ant kurio pirmojo puslapio stambiausiomis raidėmis skambėjo: "Da zdrastvujet, da zdrastvujet, da zdrastvujet svobodnaja Rossija, Predsėdatel Rodzianka" (Lai gyvuoja, lai gyvuoja, lai gyvuoja laisva Rusija. Pirmininkas Rodzianka). Tie žodžiai buvo aiški perversmė šalies, bet, kad caras nuverstas, vis dar tikėti negalėjau, kadangi rusai labai jį garbino, lyg kokį dievaitį. Tik vakare laike patikrinimo, kuomet burininkai po vakarinės maldos pradėjo tarties, ar reikalinga giedoti "Bože caria chrani" ir nutarė, kad jau sebėsant caro nereikia nei jo gimno, supratau, kad kruvinasis caras nugriuvo ir paliko linksma ir užmiršau savo naujoko likimą, viltis blykstelėjo, kad bus laisviau, negu prie caro.

Po trijų dienų išvarė į užsiėmimą. Išsyk apsiėjo mandagiai, mažai rėkdami, paskui pradėjo žiauriai, ir pajutome, kas do Dievo malonė kariškoji tarnyba. Bet neilgai prisiėjo kęsti senąją tvarką, greit liko liuosiau ir įvesta mokslo 6 val., kuomet pirmiau nuo tamsos iki tamsos žiauriai kankino.

Prasidėjo areštai senųjų monarchistų vadų, kurie nenorėjo pripažinti naujosios tvarkos. Kiti tiesiog pabėgdavo. Upas pas visus pakilo, ir pirmose dienose ėjo viskas puikiai ir ramiai. Tikėtasi buvo gerų revoliucijos vaisių. Demonstracijos, mitingai, prakalbos pasipylė išilgai Rusijos, liko tikrai laisva šalis. Bet to viso priešai nesnaudė ir tykojo krauju iškovotą laisvę vėl pagrobti. Kariuomenės ėjo į frontą lydžiamos raudonų vėliavų, įvairiais obalsiais papuoštų. Pasigirdo demokratingi obalsiai kaslink mažųjų pavergtųjų tautelių apsisprendimo. Bet tas neilgai buvo. Vadas Kerenskis išsyk, kol galės neturėjo, skelbė Lietuvai pilną laisvę ir apsisprendimą, įsigalėjęs nuo to atsisakė ir užsisvajojo, kaip greičiau nuo vokiečio atėmus ir sutvėrus vėl galingus Rusus. Suvalkiją net priskyrė prie Lenkijos ir aiškiai parodė savo "demokratingumą," kokie nagai už gražiųjų žodžių slepiasi.

Vieną gražią dieną staiga mus pašaukė iš užsiėmimo lauko ir liepė apsiginklavus laukti kokio įsakymo. Skubiai visi ir noriai ginklavosi, nė vieno nebuvo, kuris butų to vengęs. Ruošės: visi prieš savo pulko vadą generolą-majorą Konkrovą: areštuoti jį už jo juoduosius darbus. Mokomaja kamanda jau ėjo nešina raudoną vėliavą, paskui traukė senesniųjų kareivių kuopos, antgalo ruošėsi musų 4-ji kuopa naujokų. Man pavėlavus įbėgti į kareiviabučius, pritrukau šautuvo, kadangi nevisiems užteko jų ir radęs seną, be užrakto (zatvoro), nors su tokiu išėjau atsistoti į rikiuotę. Kad ir juokinga buvo, bet rupėjo, kas ten darysis mieste, kadangi buvo pasakojama, kad prieš musų vieną batalijoną stovi ten 3 batalijonai to paties pulko. Burininkas pastebėjęs mane juokingai su netikusiu šautuvu, liepė eiti padėti ir eiti be šautuvo. Pasitenkinau ir tuo. Musų ar 12 stovėjome eilėje be šautuvų, bet rikiuotėje eiti neleido: liepė eiti laisvai, kaip mums patinkama, iš ko mes buvome laimingi, kadangi ir labai kėblioje padėtyje mums nebutų pavojinga. Sukilusiųjų batalionas, nuėjęs kokį pusverstį, sutiko savo batalijono vadą Korolevičių, kurį labai gerbė. Jo raginamas sugrįžo atgal, kadangi pasirodė demonstracija negalima, kuomet ten stovėjo 3 batalijonai prieš vieną ir jo nurodymu, kad tą palikti ant rytojaus, sutiko. Batalijono vadas pranešė, kad šį vakarą bus karininkų susirinkimas, kurie tars apie pulko vado areštavimą, o jei jie paliktų nenutarta, tad eisią ryto į žut-butinę kovą. Pargrįžę vėl stojome į senąsias vietas. Vakare buvo karininkų susirinkimas. Nutarta gen.-majorą Konkrovą areštuoti, ir tuo pulke padarė taiką ir ramumą. Konkrovas, išgirdęs apie savo nelaimę, pabėgo, bet Mčenske sugautas savo likimo neišvengė. Išsyk pulke budamas išsitarė: "atėjus mane areštuoti, paleisiu pirmą šuvį tam, kuris pirmas įeis, o antru šuviu sau kakton".

Baigiant du mėnesiu mokslo, pradėjo musų kuopą skirstyti. Išrinko į mokamąją kamandą, kurion daugiausia priėjo nedaaugusių piemenukų, norinčių valdžios ant eilinių kareivių. Iš tokios savo noru prisirinkusios mokomosios kamandos pradėjo juokties senesnieji kareiviai. Mes, lietuviai, ir keletas latvių, kurie laikėmės iš vieno, pamatę tokį netikslų mokomosios kamandos sąstasą, nebandėme jon įeiti ir, kaip pasirodė, pilnai musų buvo išlošta. Vienus išskyrus į mokomąją kamandą, kitus 250 kareivių išrinko į žygiuojančią kuopą išvykimui frontan. Išsyk, kolei sužinojome, ant kokio fronto mus veš, buvo nepermalonu, bet paskui pranešė, kad ant Murmano, t. y., Laplandijon, tad nusiraminome ir net nudžiugome. Išdavė naujus rubus, aptaisė. Laukėme diena iš dienos įsakymo išvažiuoti. Tikėti, kad vestų ant Murmano, dar labai nesinorėjo, kadangi rusai mėgdavo naujokus apgaudinėti, meluodami, kad veža kur kitur, bet žiurėk nuvesdavo frontan. Taip manėme ir su mumis bus. Viena iš senesniųjų kareivių kuopa protestavo prieš musų vežimą ant fronto ir reikalavo, kad mus siųstų frontan, o jų kuopą, kaipo nuvargusią karo lauke, leistų į Murmaną. Upą mums gadino ir neramu darėsi, kolei susėdome į traukinį kelionei.

XII. LAPLANDIJON...

Gegužės 6 d., 1917 m. rikiuotėje nuėjome į stotį ir susėdę į traukinį atsisveikinome su Orlos miestu — upe Oka ir 203 pėst. atsargos pulku. Aš, kaipo papuolęs pirmutinis palei duris, tuojau užšokau ant viršutinių narų vagone, kad tokiu budu gavus apmatyti visą Rusijos apylinkę. Kelyje prisiėjo pravažiuoti 17 parų. Kelias įkyrėjo. Pravažiavus pro Maskvą ir pasukus šiaurės link, nebeabejojome, kur mus veža. Maskvoje pradėjo snigti ir užšalo musų vagonai ledų žvakutėmis, kuomet buvo pavasaris — 9 (pagal naują kalendorių 22 d.) gegužio. Musų prekinis traukinis be pečiuko liko šaltas ir nepakenčiamas. Sušalę rusai pradėjo kurti ugnelę ant aslos, bet užsidegė vagonas ir vargais užgesinome. Išrado kitokį budą: susidėjo plytų ir ant jų sukurė ugnį, bet nuo to priruko pilnas vagonas dumų, taip, kad prisiėjo užgesinti ugnį ir atidaryti duris ir langus, kas dar labiau iššaldė vagoną. Rusai iš šalčio trypdami pradėjo keikti savo "Maskvą našą matušką." Kiton stotyn nuvažiavę susirado pečiuką ir įsitaisę susišildė ir liko gyvi, lyg pavasarį vabzdžiai.

Pravažiavome Jaroslavlio, Vologdos, Novgorodo, Petrapilio rėdybas, kolei pasinėrėme į girias, balas, uolas ir kalnus — Oloneco rėdybon.

Nuo Jaroslavlio rėdybos važiavome laisvai, tad pravažiuojant tą rėdybą išlakstė namon iš musų kuopos 250 naujokų, 130 naujokų - jaroslaviečių, ir likome tik 120, kuriems toliaus buvo namai. Kiti pakelėje pasivijo, bet daugumas tik atvyko vieton.

Privažiavus Vologdos rėd. produktai pasirodė pigesni ir visko galima buvo pirkti, kuomet vidurinėje Rusijoje stokavo. Nuo stoties Zvankos (Petrapilio rėd.) musų traukinys įsuko į Murmano naujai supiltą tik 1915 metais geležinkelį, kuomet vokiečiai užėmė Lietuvą ir kitas šalis su prieplaukomis į vidurinę Europą. Geležinkelis dar buvo nevisai gatavas. Stotys kątik statomos, tuščios, tvarkos mažai, o katastrofų iki valiai. Pilnas pakelys nugriuvusių garvežių, vagonų, kas mums darė nemalonų įspudį. Keletą atsitikimų atsitiko ir su musų traukiniu: 1) susitikome priešais su kitu traukiniu, bet tą laimingai likvidavo; 2) nugriuvo nuo rėlių vagonas, lengvai sužeizdamas vieną iš musų lietuvių kareivių; 3) Baltosios juros pakraštyje pas Sorocką atatrukimas kelių vagonų nuo traukinio ir susikulimas, kuriame liko keletas sužeistų sunkiai ir lengvai, kiti net mirtinai. Aplink nieko nesimatė, kaip tik balos, girios, akmeninės uolos, kalnai ir ežerai. Sodžiai vienas nuo kito stovėjo per 80 ar 100 verstų, bet ir tųjų skurdus gyvenimas, dirbamosios žemės neperdaug, o uždarbių nėra. Čia gyvenama karelių tautos. Pirma kart išgirdus jų merginų dainą, kolei žodžių nesupratau, vieną išgirdau kone lietuvišką meliodiją, buvau manęs, kad tai lietuvių pabėgėlių esama, bet paskui persitikrinęs supratau, kad tik panašumas ir aš tąją meliodiją apsigavau palaikęs už savąją.

Tris dienas važiavimo nieko negalėjome matyti, kaip tik dikynes girių ir balų. Klimatas kaskartas darėsi šaltesnis ir sunkesnis. Už trijų dienų pamatėme per girių viršunes ką tai blizgant lyg antrąjį dangų. Išsyk negalėjome suprasti nei įžiurėti, bet traukiniui išlėkus aukščiausion vieton pasimatė, kad tai buta didžiulio galo nematomo vandens. Manėme, kad Baltoji jura, bet pasižiurėjus į žemlapį supratome, kad tai Onegos ežeras, kadangi buvo sakyta, kad šiandien turime buti Petrozavodsko mieste, o šis miestas kaip tik stovi ant kranto minimo ežero. Kaskartą ežeras darėsi mums aiškiaus, kolei artinanties prie Petrozvodsko galutinai savo puikybėje pasirodė. Pietų laike privažiavome minimą miestą. Jame prastovėjome tris dienas, kolei susitvarkius vėl paskendome į girias, uolas, ežerus ir kalnus su baltomis viršunėmis. Pasimatė ledai ant ežerų, kuomet Orlos rėdyboje palikome šilta. Klimatas liko drėgnas ir šaltas, kiti kareiviai jau kelyje pradėjo apsirgti, nebeišlaikė sunkaus klimato. Baltosios juros uodegas vienur aplenkdavome, kitur pranykdavo iš musų akių, tai vėl pasirodydavo, o kelionei galo dar nesimatė.

(Dar ne viskas).

LAIŠKAS.

Rengdamasis į ilgą kelionę mano draugas draskė visokius savo laiškus. Vienas jų pateko man. Jis yra rašytas angių kalboje jaunos vokietytės trys dienos prieš jo išvažiavimą. Išvertus į lietuvių kalbą, šia koksai jis:

Brangiausis Tamai! Kas mane galėtų pasotinti tavimi? Ar yra kelias? Ko aš daugiau tave turiu prie savęs, tuo labiau kankinuos, kada tu mane apleidi. Mes sueiname kas vakarą ir naktis praleidžiame kartu. Delto mano svoris sumažėjo, aš sublogau ir motina mane bara. Bet, brangiausias, tame tėra musų gyvenimas. Tomis valandomis mes tegyvename.

Taip dar neseniai mudu susipažinome. Aš gailiuos, kad seniau man ta laimė neduota. Dabar aš žinau, kad be tavęs aš negalėčiau gyventi. Tu mano turtas ir laimė. Tu mano!

Toksai brangus tu man pasirodei iš pirmo sykio, kada išvedei mane šokti. Tavo mandagus, truputį lėtas budas ir truputį melencholiškas veidas išsykio padarė į manę taip didelę inpresiją, kad aš pykau, kuomet muzikai sustojus, tu apleidai mane ir nuėjai sau vienas atsisėsti. Aš atsisėdau prie savo sesers ir negalėjau akių nuleisti nuo tavęs. "Ar jis ateis da išvesti mane šokti?" — tai buvo klausimas, kuris mane draskė, kol tu atėjai. Aš pasakojau savo seseriai, kaip aš manau apie tave. Ir sesuo sakė: "Jis puikus vaikinas."

Tu priėjęs prie musų pasakei:

—Šį šokį šoksiu su tavo seseria.

—Jinai negali gerai šokti, — aš atsakiau ir ėjau su tavimi šokti.

Tai perdidelė mano drąsa del tavo meilės, nes tu žinai, kad mano sesuo geriau už mane šoka.

Tuomet, kaip ir dabar, aš viena geidžiau prie tavęs buti. Aš norėjau, kad greičiaučia palikus su tavimi viena. Aš laukiau. Laukiau ir bijojau, labai bijojau, kad tu neatsakytum mano prašymo. Ir aš tave paprašiau parvesti mane namo.

Tu tą padarei.

Aš nežinojau, ką už tai tau duoti. Ir, ir taip negražiai aš pasielgiau pirmą sykį tave sutikus. Kas tikėtų, kad pirmą kartą... Aš buvau nekalta. Tu žinai, aš buvau. Bet aš nesigailiu. Aš nesigailiu. Tau aš nieko nesigailiu, nes aš žinau, kad tu mano. Tu mano!

Ir dabar kuo tik tu ilgiau su manimi buni, kuo daugiau man šneki, tuo labiau aš tavęs ilgiuos, kada tu mane palieki. Jei tave man kas atimtų, aš nežinau kokį sau galą pasidaryčiau, aš negyvenčiau! Tikrai aš negalėčiau be tavęs gyventi.

Nežinau, del ko aš turiu taip tave mylėti, ale aš myliu. Aš myliu! Jie peikia tave. Sako, tu man nederąs; peržemas, gal kiek ir persenas (tu žinai aš tik septyniolikos) ir šiaip da ko tau trukstą. Tačiau tas nieko man nereiškia. Tu mano, tai viskas. Tą laišką aš rašiau laukdama tavęs. Aš žinau, kad tu tuojau ateisi ir mano gyvenimas prasidės. Tą laišką rašydama aš jaučiu ypatingą smagumą, bet netokį, kai budama prie tavęs.

Taip, aš žinau, kad greitai tu ateisi ir išvesi mane į sodną. Mėnulis mums švies pro medžių lapus, žvaigždės mums mirgės, vėjelis dvelks, lapai kuždės seną meilės pasaką ir tu mane glausi prie savęs, tu laikysi mane apkabinęs, tu man kuždėsi ką tokio slaptaus. Tu! Tu busi arti prie manęs; aš jausiu tave liesdama savo rankomis; aš jausiu tave savo krutinimis; aš jausiu tave savo lupomis, kada įąsias prispausiu prie tavo veido, prie plaukų; aš jausiu tave savo, veidu, kad tu ant jo kvėpuosi ir glausiesi prie jo. Aš jausiu tave... Aš tave jausiu, tu busi arti prie manęs, tu greitai ateisi. Aš laukiu. Aš išsiilgus tavęs. Tu toks malonus. Kada tu mane paimi ir... kada tu mane paimi ....

(Prieš savo norą laiško pabaigą apleidžiu, pridurdamas, kad ta mergelė nelaiminga, labai nelaiminga. Vakar jos draugas išvažiavo tavoriniu traukiniu bastytis šian ir ten — trampais. Išvažiuodamas priprašė manęs, kad aš paduočiau tai mergaitei sekančio turinio notą: "Brangi Adele, daugiau mudu nebesimatysim. Gal man reiks kelyje numirti, o jei ne, tai aš manau apsigyventi kur nors pietuose. Sudiev. Tamas.") A. A. Tulys.

LIETUVOS ŽINIOS.

UŽPALIAI. Čia savo lėšomis žmonės steigia 4 kl. vidurinįją mokyklą, bute kur pirmiau gyveno šventikas. Šįmet atsidengs 2 klasės. Kiksas.

PAFRONTĖJE. Birželio 14 d. apie 13-14 valandą, 7-8 lenkų kareiviai, persirengę civiliniais rubais atvyko į Širvintus ir užpuolė milicijos Viršininką, kuris tuo laiku važiavo gatve. Lenkai pradėjo šaudyti į jį. Milicijos Viršininkas šovė į lenkus ir vieną jų sužeidė. Sužeistasis pabėgo. Už širvintų miestelio buvo dar apie 10-12 lenkų kareivių atsargoje.

Iš tikrų šaltinių sužinota, kad tai buvo ne plėšikai, bet persirengę lenkų kareiviai, kurie atvyko į Širvintus sugauti Širvintų valsčiaus viršaičio ir milicijos Viršininko.

KAUNAS, VI. 17. (Elta). Birželio 6 d. atvažiavo iš Varėnos stoties į Marcinkonis vienas lenkų žandaras su Varėnos vaitu ir įvairiais budais įkalbinėjo Marcinkonių seniuną, jo pagelbininką ir šiaip gyventojus pasirašyti busią Marcinkonys norį priklausyti Varėnos valsčiui. Marcinkonių seniunas atsisakė.

("Lietuva").

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
327 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje $2.75
" " (Užsieniuose) .. $3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

TVIRTAS LIETUVOS NUSISTATYMAS.

Lietuvos su Lenkija susitaikymas nepavyko nė Genevoje tarpininkaujant Tautų Lygai. Ir negalėjo pavykti, nes lenkai netur noro padorai taikyties su lietuviais — jiems vien tik rupi, kaip padarius kokią suktybę, prigavus ir pavergus Lietuvą. Nors tai ir iš tolo, iš šalies žiurint, buvo aišku, bet Lietuvos dipiomatai kas-žin delko taip ilgai vis iš širdies kalbėjosi su sukčiškais lenkų pasiulymais. Iš tų derybų menkai kiek žinių buvo suteikiama Lietuvos visuomenei — rodėsi, lyg kas yra slepiama. Žinios, kurios ateidavo lyg iškoštos per kokį koštuvą, buvo nepatogios, erzinančios. Taip išrodė, tarsi lenkai darytų, lyg mažiems vaikams, negudriai užslėptus spąstiškus pasiulymus, o Lietuvos diplomatai rimtai juos ištisas dienas perkratinėjo.

Bet, štai, dabar ateina džiuginančios žinios: lietuviai, tarsi nusipurtė naiviškumą, pasijuto esą vyrai ir stačiai pareikalavo nuo Sąjungos to, kas jiems išsyk nuo lenkų reikėjo pareikalauti: kad Lenkija pirma išpildytų Suvalkų sutartį, atšauktų iš Vilniaus Želigowskį su lenkų kariuomene ir kad Vilniaus sritį pavestų lietuviams.

Kol lenkai šių dalykų neišpildys, Lietuva nemato jokio reikalo su Lenkija tarties, nes kas-gi iš sutarčių, jei jos nepildomos?

KITI PROTESTAI.

Pareitą sykį parodėme, kokias paikas protesto rezoliucijas yra išnešęs Worcesterio K. F. skyrius prieš gerb. J. Vileišį. Paminėjome, kad drauge yra išneštos rezoliucijos ir prieš gerb. M. J. Viniką.

Pakrapštykime ir šias rezoliucijas. Čia randame du KADANGI arba apkaltinančias rezoliucijos dalis:

"KADANGI Lietuvos atstovybės Washington'e samdininkas pil. M. J. Vinikas per keletą pastarų metų pasižymėjo uoliu liberalų partijos veikėju ir sistematinga ne vien slapta, bet ir atvira akcija prieš katalikus, kas, nuosekliai, atstumia stambiąją lietuvių visuomenės dalį nuo širdingo rėmimo valstybės darbų;"

Tai toksai pirmamis gerb. Vinikui užmetimas. Kas-gi jam prikišama? Gi kad jis esąs "liberalų partijos veikėjas," kitaip sakant: kam jis ne klerikalas, ant kurio kun. Bučys butų galėjęs jodinėti be pentinų ir be apinastrio? Ot, jei ten butų buvęs, sakykim, toks Dr. Bielskis... Rezoliucijų fabrikuotojas nedrįstų atvirai su savo klerikališkomis aspiracijomis išeiti, žino, kad tai butų negražu, tai pašaliniu, implikacijos keliu, bet neabejotinai išreiškia reikalavimą, kad butinai butų prie atstovybės pasamdytas klerikalų pastumdėlis. Mini apie gerb. Viniko "ne vien slaptą, bet ir atvirą akciją prieš katalikus," vienok nė mažiausiu fakteliu neparemia savo tvirtinimo — aišku, kad čia paprastas klerikalų dangstymasis katalikyste. Jus, katalikai, pasakykit: katrą jus gerb. Vinikas nuskriaudė?

Besidangstydamas katalikyste šios rezoliucijos rašėjas baisiai įžeidžia katalikus: jis sako, kad gerb. Vinikas, tuomi, jog nėra katalikas, "atstumia stambiąją lietuvių visuomenės dalį nuo širdingo rėmimo atstovybės darbų" — reiškia, kad jus, katalikai, ta stambioji dalis, nenorite dirbti Lietuvai, tik esate siauri savos partijos rėmėjai, nepaisantieji visos Lietuvos labo. Jus, katalikai, žinote, kad čia jus apžmeižia — jums **rupi visa Lietuva.** Vieną partiją augščiau už visą Lietuvą stato tik profesionališkieji politikieriai, ypač klerikališkieji vadai. Tikrieji katalikai moka pagerbti save ir kitus.

Antrasis skundžiančiasis KADANGI aiškiai parodo užsipuolimo priežastį. Tik įsigilinkite:

"Kadangi pil. M. J. Vinikas, imdamas $500 mėnesinės algos, dargi su priedais kelionėms etc, sykiu varydamas ir savo partijos darbą, erzina ir sulaiko nuo aukojimo Lietuvos reikalams tuos žmones, kurie yra pasižymėję kaipo daugiausiai sudėję Lietuvos valstijos įkurimui ir palaikymui;"

Štai čia šitame "užmetime" ir išlenda yla iš maišo: gerb. Vinikas gaunąs algos $500 mėnesiui, o jis ne klerikalų bernas! Tėmykite: prieš didumą (ar mažumą) algos neprotestuojama, tik kam ją gauna ne klerikalas! Ar jums neaiški šio "protesto' priežastis? Žinote, kad išskyrus kelis, kurie iš prigimties turi fanatiško sudėjimo smegenes, visi klerikalų pryšakyn išstumti žmonės tik delto jiems dirba, kad gauna geras algas. Yra nedabrendėlių su mažesnėmis algomis, kurie nedasilavinę ik dvidešimtojo šimtmečio nuomonių — tie dėlei jų ignorancijos (su mažos algos priedu) dirba klerikalams. Bet tie "stambesnieji" beveik visi "klerikalai už algą." Už $500 mėnesinės algos galima butų nusipirkti pusėtinai pažymų klerikalų "veikėją"... Štai ir priežastis — štai delko protestus prieš gerb. Viniką! Prieš gerb. J. Vileišį protestuojama, kam jis pareikalavo atskaitų iš Tautos Fondo, prieš gerb. M. J. Viniką — kam jis ima algą, už kurią butų galima turėti pusėtinas "vadas", "klerikalas už algą.'?

Jus, Worcester'io tie lietuviai, kurie per nežinojimą, prisidėjote prie šių protestų, apsvarstykite gerai ir atšaukite savo "rezoliucijas", kurias jums gatavas pakišo Federacijos jezuitai. Už metų, kitų jiems bus gėda iš jų. Dabar laikas atšaukti jas ir išvengti sarmatos, kurią jums ateitis neabejotinai paskirs.

"TREČIOJI REZOLIUCIJA."

Da ir trečią rezoliuciją priėmė Worcester'io A. L. R. K. Federacijos skyrius — "dėlei tikybos varžymo Lietuvoje."

Ir ši rezoliucija ne pačių žmonių sudaryta. Kada patys žmonės protestuoja, tai jie žino, PRIEŠ KĄ jie protestuoja. Ši rezoliucija sutaisyta kokio veidmainio ir pakišta žmonėms "išnešti."

Visi žino, kad tikybos niekas Lietuvoje nemano varžyti. "Suvaržymas" ten toks, kad kunigams nenori duoti valios jodyti ant vargšų ir pasisavinti jų žemes. Protesto rašėjas nė čia negalėjo surasti nė vieno fakto, kuris rodytų varžymą, tik sako:

"Amerikos Lietuvių R. Federacijos nariai dideliai nustebo sužinoję, jogei žymi Steigiamojo Seimo atstovų dalis pasikėsę (?) Lietuvoje tikėjimo laisvę varžyti, ir kurie Lietuvos gyventojų labą bei valią ligi tiek įsidrąsino niekinti, kad net sumanė tikybos mokslo išguldinėjimą iš Lietuvos mokyklų prašalinti. Dideliai piktinamės, kad atgimusioji Lietuvos valsijoje kįla despotų tamsios jiegos, kurios nenori Tėvynei pripažinti demokratybės principo — skaitytis su daugumenės noru. Smarkiai protestuojame prieš carizmo grąžinimą, kuris iš to regresyvio sumanymo taip aiškiai kyšo ir sykiu kviečiame Lietuvos darbo žmones, kurie ant savo pečių mokyklų užlaikymo sunkenybę neša, teisėtomis priemonėmis pasinaudojant neleisti Lietuvių gerovės priešams, suvaržyti šalyje tikėjimo laisvės."

Kad nupasakota, tai nupasakota: kokia kalba, tokia logika! "Ponui Dievui ant garbės. Į pakalnę nudardės. Su ratukais, su mažiukais, Su šyvaja kumele!"

Tiems, kurie šios rezoliucijos yra suklaidinti, turime štai ką pasakyti: Progresyviai žmonės nori tokios mokyklos Lietuvoje, kokia yra demokratinėje Amerikoje, gi kunigai nori caro mokyklų tvarkos. Žinote, kad tik prie caro mokyklose buvo priverstinas tikėjimo mokinimas, gi Amerikoje tikėjimo mokslas ištrauktas iš mokyklos. Reiškia, kad klerikalai nori carizmo metodos ir patys rėkia, buk tai kiti to norį! Kokia veidmainystė! Nori darbininką supančioti ir į jį šaukiasi! Nori carišką sistemą užvesti ir ant carizmo rėkia! Ir su tokia plepaliene vis gi suranda neatsargių žmonių, kurie "priima" rezoliucijas, kurių nesupranta, kuriose už ilgos plepalienės gudriai užslėpti melai.

Tikimės, kad nors kitų Federacijos skyrių klerikalai nepriėmė su tokiomis rezoliucijomis. Tikimės, kad Worcester, apsižiurės, atšauks savo klaidą.

Pastabėlės.

"Dar-ke" yra kalbama apie sandariečių išsivystymą. Jis rašo: "Žinoma, sandariečiai ir yra išsivystę iš katalikų — reiškia, tamsus katalikas nustojo tikėjimo, patvirko— ot ir gatavas sandarietis." Ištikro, tai visai kitaip yra. — Tikėjimas yra nežinystė ir tamsus žmogus yra tikintis, reiškia nežinys. Bet įgijus žmogui šiek-tiek apšvietos ir sužinojus, kad tikėjimas ne kaskitas, kaip tik prietarai, tuomet žmogus pasitraukia nuo tų visų prietarų. Bet tas nereiškia patvirtinimą, o tik pažengimą progrese.

* * *

Devaži, ar tik ne aitvaras So. Bostono bažnytiniame chore! Tulas "choro narys" sakėsi žiuri su galva. Choristai ką be braukot iš choro tuos, kurie važiavo į sandariečių pikniką, tai geriau prašalinkit "aitvarus," nes dar gali daugiau privisti nepageidaujamų gyvunėlių.

Klerikalams labai nepatiko, kad į sandariečių pikniką važiavo katalikai. Davatkų organas "Dar-kas" sako: Žinoma, į tokių "naminės" mylėtojų pikniką tik tamsiausi ir nesusipratę katalikai ir galėjo važiuoti."

Didelę klaidą darote taip manydami: "naminės" mylėtojai važiavo ten, kur tikėjosi jos gauti. O kadangi visiems yra žinoma, jog pašventinimai visuomet buna su šventu, šventesniu ir švenčiausiu vandenėliu, ("naminės" taip-pat netruko), tai "naminės" mylėtojai patraukė ten link...

* * *

"Lietuvos Ukininkas" paduoda sekančią žinią: "Sovietų Rusų liaudies komisariatuose valdininkai pagal tautybės šiaip skirstosi: 237 žydai, 25 latviai, 15 rusų ir 19 kitų tautų." Tai mat kas valdo šiandie Rusiją. Kaip sau norite, bet lietuvių patarlė savo vietoje: "Kad svetimomis rankomis tik žarijas žarstyt, o ne šalis valdyti." Lietuviai dvarininkai, bevaldydami Lenkiją, privedė prie bankruto, o žydeliai Rusiją prie didžiausio bado.

* * *

"L. U." rašo, kad Kaune susitvėrė nauja religija, kurios šalininkai vadina save perkuninkais. Sakoma, kad Perkuno garbinimas busiąs vėl atgaivintas ir taip pat busiančios vaidilytės. Ot ir vėl naujos bėdos Romos agentams, ir vėl nauja kova už buvį.

* * *

Šiais laikais klerikališkoje spaudoje pasirodė įvairios rušies purvinų, begėdiškai veidmainingų rezoliucijų. Jas skaitant, žmogus įsivaizduoji, kad jos lyg butų rašytos pamišėlių, arba piemenų, kurie vos gali bandą paganyti. Tai dar klerikalai neesą sulošę tokios beprotiškos komedijos, kokią dabar sulošė, berašinėdami tokius begėdiškus protestus.

* * *

Buvusiam "Dar-ko" redaktoriui Gudui labai patiko karo stovis Lietuvoje, ir jis sako: "aš nei menkiausio nesmagumo ar sutrukdymo del to neturėjau, nors nei vienos karo stovio taisyklės nežinau ir nesilaikau." Bet paklausykit, ką dabar jis rašo: "Gaunu du garbės sargu ir turiu eiti valdiškon nuovadon." Ot-tai tau, Gudeli: "nežinau ir nesilaikau"! Nežinojai teisykių, tai sužinojai šaltąją.

* * *

Chicagos "Naujienos" pastebi, kad kunigai rašo veidmainingas rezoliucijas. Jos rašo: "Kunigas, kuris rašė tą rezoliuciją, sako, kad tie žmonės (Lietuvoje), kurie nori prašalinti tikybos "mokslo" dėstymą iš mokyklų, "grąžina carizmą." Tuogi tarpu kiekvienas gerai žino, kad yra visai atbulai.

Kip tik prie carizmo ir buvo dėstoma tikyba mokyklose. Bet, aš manau, kad "N." gerai žino, kad Amerikoje dauguma lietuvių kunigų išmoko kunigystės amato batus siudami, ir galimas daiktas, kad jie nėra lankę Rusijos mokyklų. Todel apie jas ir neturi nei mažiausios nuovakos.

* * *

Kunigas Sabaliauskas piktinas iš visos nakties šokių. Jis sako: "Kuriems rupi dora, sveikata, ramybė, vienu žodžiu, tautos ateitis, turi kuogriežčiausiai juos (šokius) smerkti ir visais budais kovoti prieš tą paprotį." Aš neturiu mintyje,kad užstojus tą jaunimą, kuris belžiasi per naktis. Bet jeigu gi kun. Sabaliauskas dorą mylintis, tai tegu iškasavoja bažnytines pamaldas visos nakties, kur taip jaunimas besibeldžiant per naktis nemažai nedorybių papildo. Tuomet bus geras pavyzdis ir kitiems.

Lietuviški kunigai - daktarai, palikę altorius ir patapę "diplomatais," atsistojo tokioje pozicijoje, kad dabar nei grįžt prie altoriaus, nei eiti su pasaulio diplomatais. Poteriauti jau butų per "žema," o "diplomatai" netikę.

Pamerkys.

DYGLIAI.

Gudas rašo, kad masažistas Maliauskas sudėjęs $7,515, (kuriuos surinko tarpe Am. liet) išleidimui kokio katilkiško bepartinio laikraščio, Reiškia, sulig Gudo išvedimo, tai katalikai visai nėra skaitomi, kaipo partija, bet kaipo klerikalų įrankis, panaudojamas saviems tikslams.

* * *

Tulas K. J. "Dar-ko" No. 84 primeta majorui P. Žadeikiui, kam nesuorganizavo Amerikos Lietuvių Brigadą. Tai kaipgi gali suorganizuoti, kad kaiptik gerb. Žadeikis užsiminė apie Brigados organizavimą, tai nuo seno "organizuotas" kunigų "vaiskas," vyčiai, tarytum vištčiukai už bačkų susikavojo.

* * *

Tolesniai tas pats K. J. tęsdamas savo straipsnį sako: "jeigu Am. Liet. Brig." butų užėmus Vilnių, tai niekados lenkams nebutų atidavę.". Čia irgi "apgalvotas" išsireiškimas. Tai kurgi tais laikais buvo amerikoniški lietuvių "garsųs vyčiai"? Kodėlgi jie nepasirodė tikrais Lietuvos vyčiais? Vieton to, jie pasirodė tik vištyčiais. Mat jie permatė, kad Vilniaus atvadavimas, tai ne "manevrai" per bačkas šokinėti bažnytiniuose sklepuose.

* * *

Klerikalų Federacija turbut tik tada nurimtų, kada po savo langais pamatytų nukryžiavotą buvusį Lietuvos atstovą gerb. J. Vileišį.

* * *

Gudas rašo, kad jam Kauno nuovadoje sėdint atvažiavo automolibiaus, iš kurio iššoko žmogus kareivio ir civilio rubuose. Reiškia, Gudui bunant lietuviškoje "dželoje" iš vieno rodėsi du. Kas-žin nuo ko jam akys "susidvilinkavo"? **Padubysietis.**

Nuotrupos.

Na, dabar klerikalai turės vėl tverti fondą Bučio "feiso" (portreto) išpirkimui. Kaž-koksai p. Brenza nuo p. Šileikos papirko. Vis nelaimės ir nelaimės.

* * *

Pranešimu "Liet. Uk.", Lietuvoje tveriasi nauja tikyba. Tos tikybos šalininkai vadina save perkuninkais.

Amerikos klerai turi stiprinti savo vaiską — vyčius. Gali but sunki kova.

* * *

Kas gali pasakyti, kad lietuvės moterys neprogresuoja. Štai Brooklyno kelios moteriškos "asabos" sutvėrė Liet. Pil. Sąjungą ir paskelbė, kad stovi augščiau visų partijų. Patarlė sako: "pakilo kaip sakalas, nutupė kaip vabalas". Taip gali atsitikti ir su toms "asaboms." Savo užbrėžtuose principuose teikia išganymą moterims. Mokins jas: labdarybės, pilietybės, motinybės, šeimynybės, moterybės, krykščioniškos doros ir gal dar kitokių "ybių," kurių pamiršo tuo kart pažymėti.

Na, jau dabar tai "šiur" moterims, priėmę visas tas "ybes", bus laimingos.

* * *

Vergamaniai apsirgo vištų ir kiaušinių liga. Kun. Maliauskas rašė apie vištų sacializmą, "Darkas" apie kiaušinius su aitvaru. Bet "Dr-ge" Bučio (ne to, ką žuvis gaudo, bet profesiriškojo jezuito) klapčiukas Titnagas perėkšlės vištas.

Mat, žmonės kaip su vištoms laiką leidžia, tai ir medžiagos rašymui apie jas gan turi.

* * *

Vergamaniams patartina sutverti sąjungą, — spragilo, titnagą, uosio, taško, B. K., O. K., K. J., zero, liapšio ir k. tai galėsite sudaryti fondą prieš liberalus.

* * *

Gen. Žukauskas Lietuvoje klerų spaudos keliamas nuslydo taip, kad nuėjo lašinių parceliuoti į lašinių b-vę.

Ką padarysi, tokia gadynė: kunigaikščiai bulves skuta, generolai lašinius parceliuoja. "Niekuomi nesiskiria." Vyčiai "subitino" senovės žydus. Kaip Maizė pasitraukė ir nuėjo ant kalno, tai pasitikę žydai pasistatę veršiuką garbino ir džiaugėsi juomi. O vyčiai ant piknikų, išlindę iš sklepo ir šviesos pamatę džiaugiasi ožiu ir kumele.

ŠTEINA.

ŠIS-TAS IŠ LIETUVOS.

Rašo KASTANTAS NORKUS.

KAIP NUMALŠINTA "POLSKA TROJKA."

Iš 112 Liet. Steigiamojo Seimo atstovų yra 3 lenkai, vienas kunigas, kitas dvarininkas, o trečias taip sau girtuoklis, kurie žinomi kaipo "Polska Trojka."

Lenkai nuo baudžiavos laikų papratę iš lietuvių tyčiotis, tat net ir musų Seime jie drįsta sauvaliauti ir rėkauti, kad Lietuvos žemes ponai valdytų. Vienok Liepos 6 d., 1921, kai-kurie liaudininkai apmalšino "Polską Trojką." Nulenktomis nosimis lenkai rašė skundus Tautų Sąjungos Kontrolės Komisijai, primelavo Kaune išeinančiame "Goniec Kowienski", buk ant jų su peiliais pulta, visur kėlė lermą, kad lietuviai neduoda jiems vyrauti ir pagalios iš Seimo išėjo.

Kad amerikiečiams butų aišku, kaip ir delko ponų prošepanų unaras buvo įžeistas paduodu oficialę ištrauką iš 117 Seimo protokolo, kuri skamba:

"Steigiamojo Seimo iš eilės 115 posėdyje 1921 m. Liepos m. 6 d., einant diskusijoms del įduoto Lenkų frakcijos narių Tautų Sąjungai rašto, iš vietų dažnai atstovai svaidė replikas, prezidiumui prašant tvarkos.

Atstovui Šleževičiui kalbant lenkų frakcijos nariai Liaus ir Snelevskis kelis kartus iš vietų kartojo replikas kalbėtojui ir užvedė ginčą su artimai sėdinčiais nariais s. l. d. ir v. s. frakcijos. Prezidiumas prašė tvarkos, tačiau toj vietoj, kur sėdi lenkų frakcijos atstovai, neramumas buvo minimomis replikomis palaikomas ir staiga įvyko sumišimas, kuris tęsėsi 1-2 minutes taip kad ir posėdis buvo nutrauktas.

Vienas iš Seimo atstovų kryptimi, kur sėdi lenkų frakcijos nariai metė kedę, kitas atstovas pastumėjo užpakalyje jo stovintį lenkų atstovą, su kuriuom prieš tai ginčijosi, ir dar vienas pabėgo prie pakilusių iš vietų lenkų atstovų, tačiau kitų atstovų buvo sulaikytas.

Atstovas Liaus apleido posėdžių salę pavaikštinėjęs apie pusvalandį Steigiamojo Seimo kuluaruose, o atst. Snelevskis priėjo prie prezidiumo stalo ir apsilenkdamas su tvarka, norėjo bandyti ką tai kalbėti, neatsižiurėdamas į eilę. Nuraminus atstovą Snelevskį, kuris kaip paaiškėjo, buvo ir neblaiviame stovyje

ir jam sutikus paimti žodį iš eilės, visa kas nurimo.

Pabaigus atstovui Šleževičiui kalbėti, prezidiumas padarė 10 minučių pertrauką pasitarti, o po petraukos pasiulė Seimui atstovą Bildušą prašalinti 2 posėdžiams, o atstovams Simanauskui ir Kupčiunui, padaryti pastebėjimą.

Atstovas Snelevskis visą laiką dalyvavo posėdyje ir tiktai prieš tai, kaip priėjo eilė jam kalbėti, apleido posėdžių salę ir jojo tvirtinimas, kad negalėjo Seime išreikšti nuomonės, neatsako tikrenybei.

Jokio "minios puolimo" dar "su peiliais rankose" ant atstovo Snelevskio ir Liauso, kaip kad praneša atstovas Povilius patalpintas žinias lenkų laikraštyje "Goniec Kowienski", visai nebuvo. Toksai lenkų frakcijos atstovų neteisingas skelbimas visai neatsako tikrenybei.

Be to nuodugniai ir bešaliai incidentui ištirti Steigiamojo Seimo Prezidiumas yra paskyręs komisiją iš atstovų: Cirtauto (s. d.), Fridmano (ž) ir Biuchlerio (v.)"

* * *

LIETUVOS ŽMONIŲ BALSAS TAUTŲ SĄJUNGOS TARYBAI.

Apart Lietuvos valdžios pareiškimų Tautų Sąjungos Tarybai del bandymo Lietuvą su Lenkija painioti Kauno miesto ir priemiesčių gyventojai 1921 m. liepos 10 dieną, susirinkę Rotušės Aikštėje 9000 žmonių skaičiuje ir aptarę Lietuvos politinę padėtį, susidėjusią sąryšyje su Tautų Sąjungos Tarybos pasrulymu, griežtai pareiškė:

1. Musų geriausiųjų brolių kraujų atvaduotoji Lietuva privalo buti nepriklausoma ir apvienytà su naturaline jos sostine Vilniumi.

2. Sveikiname musų Valdžią atmetusią užgaulingas mums ir skaudžias sąlygas ir tuo parodžiusią, kad ji teisingai ir tikrai reiškia musų visuomenės tvirtą valią.

3. Nepripažinsime ir nepakęsime jokių sutarčių, kurios rištų Lietuvą su Lenkiją ar kita kokia valstybe, varžytų musų Tėvynės laisvę ir mažintų jos suverenimą.

4. Nepripažįstame ir nepripažinsime jokių Lietuvos suskirstymų, kurie yra Lenkų valdžios veidmainingumo padaryti ir judosiškų Želigovskio kardu išbraižyti ir kurie norima patvirtinti, pavadinus juos kantonais.

5. Nepakęsime jokių sutarčių, kurios vestų mus vergauti Lenkijai ir guldyti musų piliečių galvas, remiant nuolatines Lenkų avantiuras Ukrainoje, Baltgudijoje, Aukštojoje Silezijoje, Rytų Galicijoje, Podolijoje ir net pačioje Lietuvoje.

6. Reikalaujame, kad ir toliau musų valdžia vykintų tokią politiką.

7. Valdžią, vykinant tokią politiką, pasižadame remti visomis savo pajėgomis, o jei reikės tai ir galvomis."

Mitinge kalbėjo Seimo nariai, demonstraciją sveikino prezidentas, o ministeris pirmininkas gerb. Dr. Grinius pasakė sujudinančių prakalbų, išdėstydamas teisingus lietuvių reikalavimus.

* * *

KUNIGAI NENORI MOKINTI POTERIŲ.

Daugumą interesuoja, del ko kunigai taip spiriasi, kad mokyklose butų mokinama maldos ir poteriai. Į tą klausimą gerai atsakė Seimo atstovas Žigelis, kalbėdamas asmens klausimu. Jis nurodė, kad kunigai tingi patys savo apsirinktą "džiabą" dirbti, del to nori, kad mokytojai ir poterius išmokintų. Žigelis pasakė:

"Mano asmuo buvo palestas buvusio mano draugo, kun. Krupavičiaus, kaip mokytojo. Jis pirmiau taip pat mokytojavo ir buvo Profesinės Mokytojų Sąjungos nusistatymo ir jeigu dabar mokytojautų, tai be abejonės taip pat butų Mokytojų Profesinės Sąjungos narys. Kunigas Krupavičius labai gerai žino, kad prieš karą visi tie mokytojai, kurie ne girtuokliavo ir kortomis nelošė (ir Krupavičius į tokius priklausė) vadinami buvo litvomanais, o davar tuos blaivus mokytojus vadina bolševikais ir bedieviais.

Kun. Krupavičius sako, kad Joniškio vidurinėje mokykloje, kur prieš karą ir jisai pats mokytojavęs, ne taip mokoma, kaip reikėtų. Tas tiesa. Ten buvo nesusipratimų. Bet kas tuo kaltas? Ar ne kalti patys Krikščionys Demokratai, įtraukdami politikon net I klasės mokinius, kuriems rinkimų metu į Seimą dalino Krikščionių Demokratų sąrašus.

Toliau kun. Krupavičius kaltina Mokytojų Sąjungą, kad ji nori išmesti tikybą iš mokyklos, tai aš dar kartą pabrėžiu, kad mokytojai reikalauja, kad tikybos mokymas butų uždėtas to mokslo specialistams — kunigams, o mokytojams palikti tiktai tą, kas jiems pridera mokyti. Dabar mes matome kunigus Seime juos ministeriais, bankininkais (pralotus rasite visose akcinėse bendrovėse), o paskutiniu laiku net ir paprastais raštininkais. Taigi ne mokytojai šalina tikybą iš mokyklos, bet patys kunigai, nenorėdami jos mokinti. Aš žinau Kaune keletą mokyklų, kuriose kunigas 1920-1921 mokslo metais apsilankė tiktai vieną sykį. Juk Kaune kunigų ne stoka. O ką jau kalbėti apie provinciją."

* * *

NE TUO ADRESU.

Pilietis Mikolainis iš Brooklyno parašė laišką Lietuvos ministeriui pirmininkui apie Lietuvos Emigracijos Biurą. Gaila, kad pilietis Mikolainis pirmiaus nepasistegia pasiteirauti Lietuvos Emigracijos Biure, bet sulošia nevykusią rolę.

* * *

TONO GRIEŠTUMAS.

Kai-kurie Lietuvos žmonės sako, buk Amerikos lietuvių spauda labai grieštai, grubijoniškai etc. polemikas veda. Darodimui, kad ir Lietuvos laikraščiai nuo to ne liuosi, čia privedu citatą iš vedamojo "Lietuvos Ukininko "straipsnio Liepos 14-20 dd., kuriame vienas Valstietis, polemizuodamas su pažangiečių organu "Lietuvos Balsu," apie Lietuvos žemės reformą tarp kit-ko rašo:

"Lietuvos žemė, kurią senovėje lenkai užgrobė sykiu su gyvenančiais joje žmonėmis, padarydami žmones vergais - baudžiauninkais ir įkurdami joje savo dvarus, tai ir yra tasai obuolys, del kurio dabar kovoja lietuviai su lenkais. Lietuvos dvarininkai nubėgo į Varšavą, užstatė bankuose Lietuvos turtus, sukrautus Lietuvos darbininkų kruvinu prakaitu ir pasamdė legionus, kuriais nori vėl pavergti lietuvį ir jo prakaitu savo dvarus statyti. Bet veltui buvo dvarininkų pastangos, lietuvio kardas, lietuvio pasiryžimas neatiduoti savo žemelės — maitintojos išblaškė dvarininkų legionus. Daugumą dvarų, einant Steigiamojo Seimo išleistais įstatymais, Lietuvos Valdžia jau iš dvarininkų atėmė ir tiktai laukiama žemės reformos įstatymo, kad tas žemes išdalinti tiems, kurie ją dirba, kuriems ji seniau priklausė ir kuriems dabar turi priklausyti.

Kada žemės reformos įstatymas buvo jau bepradedamas svarstyti Seime, dvarininkai jau buvo visai nusiminę, bet čionai jiems atėjo pagalbon senas jų draugas ir visose nelaimėse gelbėtojas, Pažangos partija su Smetona ir Voldemaru pryšakyje. Dabar jie neturi valdžios savo rankose, tai jie pradėjo leisti "Lietuvos Balsą." "Lietuvos Balsas" pasistatė savo tikslu žmonių akyse išniekinti Valdžią ir Seimą, patraukti žmones savo pusėn ir tuo pasinaudojus patiems į savo rankas tą valdžią paimti ir tada, be abejonėsa, žemė paliktų dvarininkų rankose, o lietuviai vėla liktų jų bernais. Ir "Lietuvos Balsas" beveik nuo pirmo savo numerio žemės reformai paskiria po 2-3 straipsnius šaukdamas visokiais balsais, kad žemės reformos įstatymas esąs netikęs, kad ir žemės Ukio Ministeris ir Seimo nariai esą bepročiai, siulydami tokį žemės reformos įstatymą. "Lietuvos Balsą" siuntinėja visiems dvarininkams, kurie jį duoda nemokamai skaityti savo kumečiams — ordinarninkams. Kai kurie dvarininkai išrašo net po kelioliką "Lietuvos Balso" egzempliorių, kad tiktai geriau aprupinti tuo šlamštu savo darbininkus. Mat dvarininkai labai gerai žino, kad prastas žmonegis spausdintu žodžiu šventai tiki. O kur-gi netikėti tokiais "aukštais", "garbingais" žmonėmis, kaip buvusis prezidentas Smetona ir buvusis miniteris profesorius Voldemaras! O tie nelaimingieji nežino, kad tie "garbingi" žmonės yra paskutinės rušies melagiai ir šmeižikai."

Vienas Pažangos Partijos narys p. Yčas greit pribus Amerikon...

Kaunas, Liepos 14, 1921.

SUSIRINKIMAI.

PITTSBURGH, PA.

Sandaros 36-tos kuopos mėnesinis susirinkimas bus Rugpiučio (August) 7-tą, 7:30 v. vak., L. M. D. svetainėje. Visi nariai malonėkite dalyvauti ir naujų atsivesti prisirašyti prie Sandaros. Ypač tie malonės ateiti, kurių mokestys užsivilkusios už "Sandarą".

Taippat po Sandaros mitingo bus L. P. Sąjungos mitingas. Ir čia yra gana svarbių reikalų, taigi visi pradėkim veikti, visi į mitingus, tada bus galima ir didesnius darbus atlikti, kada skaitilngai narių susirenka.

Sekr. **J. Virbickas.**

NEW BRITAIN, CONN.

Susirinkimas A. L. T. S. 32 kuopos, New Britain, Conn. įvyks rugpiučio 12 dieną, 7:30 v. vakare, Lietuviškoje svetainėje, 354 Park St. Todel, gerbiamieji nariai ir narės, malonėkite atvykti į viršminėtą susirinkimą, nes turime daug svarbių dalykų aptarti. Taipgi ir naujų narių atsiveskit prisirašyti prie šios organizacijos.

Rašt. **J. J. Kadziauskas.**

PUIKUS KAMBARYS.

Kurie norite gauti puikų kambarį su elektros šviesą ir kitais patogumais ir maudynės su šiltu vandeniu. Drabužiai bus išplaunami, taipgi ir valgis bus namie padarytas. Kreipkitės į "SANDAROS" ADM.,
327 E St., So. Boston, Mass.

Farmos! Farmos!

Pirkite farmas didžiausioje lietuvių ukininkų kolionijoje Amerike, kur jau yra apsipirkę 463 lietuviai farmas. Čia apsigyvenę jausitės kaip senam krajuje, nes jau 5 kaimai yra lietuviais apgyventa.

Čia yra labai geros žemės, todel čia toks didelis skaičius lietuvių ir apsigyveno. Interesuojanti farmų pirkimų atsišaukite per laišką. (34).

J. A. ŽEMAITIS,
R. 1, Fountain, Mich.

F. KLEIN L. HOFFMAN

Lietuviška Krautuvė.

BUFFALO FURNITURE STORE
Furniture Repaired and Postering
Home address: 23 Chadem St.
579 Grand Ave., Tel. Lib.8515
NEW HAVEN, CONN.

Parsiduoda Paveikslų Galerija.

Labai puikioje vietoje, pačiame viduryje miesto. Biznis išdirbtas per daugelį metų. Vestuvių buna gana daug, lietuvių kolionija 4 tukstančiai suviršum, biznio vieta žemai su štoru iš fronto. Savininkas važiuoja į Lietuvą. Reikale susižinojimo kreipkitės per laišką arba patiškai:

JONAS ANDRIUŠIS,
134 E. Main St.,
Amsterdam, N. Y.

Pajieškojimai.

PAJIEŠKAU mano tikro brolio Antano Grubinsko, paeinančio iš Lietuvos: Kauno rėdybos, Panevėžio pavieto, Biržų valsčiaus, kaimo Klausučių, sunus Petro Grubinsko, nieko apie jį nežinodamas, neturtingi tėvai ir brolis šaukias prie tamstos, prašydami atsakymo po šio antrašu: **Kaunas, geležinkelio stoties kirpėjas, Vladas Grubinskas,** arba **Biržai, kaimas Klausučių, Petras Grubinskas.**

PAJIEŠKAU savo parapijono Antaną Urboną, sakės, kad nesenei pribuvęs iš Lietuvos, ir prasišalins greitai. Sakęs paeinąs Kauno pavieto, Bietygalos parapijos, kaimas Diržionių. Kairės rankos bievardis pirštas su spaugu, taip išrodo, kad buvęs įžeistas. Aukštas, tamsus, nuvirbusių, smailių strienų. Paliko moterę beverkiančią šliubinį žiedą išnešė. Tai tau lietuviškas burdingierius.

S. JOCIUS,
P. O. Box 459, Hudson, N. Y.

PAJIEŠKAU pažįstamų Jurgio Zarembos, paeinančio iš Pasvalio apskričio, Aukštikalnių kaimo, prieš karę gyveno Cleveland, Ohio. Taipgi ir J. Velžis, kaim. Parvalkų. Pirmiau gyveno Chelsea, Mass. Patys draugai, ar kas kitas malonėkite pranešti, už ką busių labai dėkingas.

V. VELŽIS,
524 W. Baltimore St.,
Baltimore, Md.

PAJIEŠKOJIMAS. Aš Pranas Domikaitis pajieškau savo tėvo Jono Domikaičio, seniaus gyveno Chicago, Ill. Meldžiu atsišaukti, arba kas žino apie jį pranešti man, už ką busiu dėkingas. (31)

P. DOMIKAITIS,
46 Aetna St., Worcester, Mass.

Skausmus ir gėlimus nutildo

PAIN-EXPELLER

Valsbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.

DRAUGAS REIKALE

KUR GAUTI "SANDARĄ"

Pavienius num. galima gauti kožną savaitę už 5 centus, sekančiose

BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad Ave.
CAMBRIDGE, MASS.
K. Urbonas, 877 Cambridge St.
CLEVELAND, OHIO.
"Dirva", 7907 Superior Ave.
P. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave
HAVERHILL, MASS.
S. Zavaldskas, 108 River St.
CHICAGO, ILL.
J. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St.
MONTELLO, MASS.
D. Kella, 9 Aarthur St.
A. M. Lanška, 672 N. Main St.
P. Batkevičia, 678 Main St.
NEW HAVEN, CONN.
K. Makarevičius, 255 Wallace St.
LAWRENCE, MASS.
J. J. Urbszo & Co. 101 Oak St.
Z. Jankauskas, 70 Lawrence St.
NEWARK, N. J.
P. A. Lukšis, 190 Van Buren St.
BROOKLYN, N. Y.
J. Pasniewsky, 87 Grand St.
"Vienybė" P. Co., 193 Grand St.
WILKES BARRE, PA.
J. Mickevičius, 59 Harkins Lane
NASHUA, N. H.
A. Trainavičius, 33 High St.
BOSTON 16, MASS.
J. B. Reinetz, 84 Salem St.
NEW BRITAIN, CONN.
J. J. Kadžiauskas, 26 Davey St.
NORWOOD, MASS.
J. Pašakarnis, 1100 Wash. St.
WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury St.

Pamėginkite naujo

Ruffles

Su užregistruotu valsbaženkliu Suv. Valst. Patentu Biure.

Naujame mėlyname pakelyje.

Visos tvirtos, gemalus užmušančios ypatybės šiame vaiste idėtos, su priemaiša priimniai švelnaus kvėpalo.

Ruffles yra labai paveikiantis pleiskanu pašalintojas — begaliniai puikus plauku sutaisytojas, kuris patiks kad ir gačniausiai ypatai.

Aptiekose parsiduoda po 65c. arba atsiuskite 75c., tad atsiusime per paštą tiesiog iš labaratorijos.

Butinai reikalaukite šitokio pakelio. Žiurekite, kad butų INKARO vaisbaženklis.

Telef. Watkins 2142.

Pirmas ir Vienintėlis Tikras Lietuvų BANKAS Rytinėse Valstijose

Baltic States Bank

KAS MANO KELIAUTI LIETUVON ir nori turėti gerą kelionę, draugišką ir teisingą patarnavimą Amerikoje, ant laivo ir Lietuvoje, LAI KREIPIASI Į BALTIC STATES BANKĄ.

KAS SIUNČIA PINIGUS LIETUVON, ar pašelpos giminėms ar pats, ketindamas keliauti, ar bizniui — pirkimui ukės ar pasidėjimui Lietuvos Bankuose, ir nori, kad pinigai butų teisingai, be nuostolių ir greitai pristatyti, — BUTINAI LAI KREIPIASI Į BALTIC STATES BANKĄ, kurs persiunčia Lietuvon pinigus greičiausiai ir teisingiausiai.

KAS NORI PASIDĖTI PINIGŲS NUOŠIMČIAMS ir gauti 4 dol. nuo šimto, nuošimčius priskaitant prie sumos kas mėnuo, — LAI SIUNČIA DEPOZITUS Į BALTIC STATES BANKĄ per paštą, Money Orderius arba banko čekiais.

KLAUSKITE DRĄSIAI INFORMACIJŲ — MES GREITAI IR MIELIAI ATSAKOME Į LAIŠKUS.

PARDUODAME LIETUVOS LAISVĖS PASKOLOS BONUS IR IŠMAINOME PASKOLOS BONŲ KUPONUS.

BALTIC STATES BANK,
294 Eighth Ave., New York, N. Y.

DOVANOS!

TIK PER 22 DIENAS

Kas prisirašys prie Sandaros arba užsiprenumeruos "Sandarą" ir užsimokės iškalno už visus metus $2.50 nevėliau, kaip iki 22 d. rugpiučio, tai gaus dovanų didelę ir labai puikią knygą "ŽMOGAUS PAREIGOS" vertės $1.00. Tad pasinaudokite šia puikia proga. Siuskite pinigus sekančiu antrašu:

"SANDARA"
327 E Street, So. Boston, Mass.

Lietuviai Amerikoje

CHICAGO, ILL.

Bolševikai Daro Munšainę; Skaldosi Galvas.

Pirmiau maniau, kad neteisybę rašo laikraščiai apie bolševikus, kurie daro degtinę. Dabar patyriau, kad teisybė. Štai faktai:

Liepos 17 d., L. M. P. S. moterėlės, Jeffersono girioje, įrengė išvažiavimą. Žinoma, ypatingai suvažiavo bolševikų, kurie nepamiršo atsivežti ir munšainės. Iškarto traukė, it veršiai buizą, slapta — krumuose sulindę, o kuomet neteko proto ir gėdos, išėjo į eikštę... ir viešai gėrė svaiginantį raugą, kol visai nustojo proto! Pradėjo ginčytis už revoliuciją. Vieni sakė, jog laikas ji pradėti, gi kai-kurie atkakliai priešinosi, pareikšdami, kad dar "nepribrendęs" laikas ir t. t. Ilgai nelaukus pirmieji, taigi tie, kurie sakė, kad "laikas revoliuciją pradėti", pradėjo mušį akmenimis, kurio pasekmėje vienas "revoliucionieris" krito ant žemės, papludo kraujuose... Laimė, kad atvyko Dr. Biežis, kuris "revoliucionierį" išgelbėjo, taigi, užrišo perskeltą galvą.

Išvažiavimo rengėjai šitą epizodą bandė užglostyti, sakydami, kad puldamas "revoliucionieris" pats persikirto galvą į akmenį. Tačiau publika melams netikėjo, nes matė atsitikimą.

Gaila, kad žmonės, kurie skelbiasi vykiną proletariato [illegible] turą, taip žemai nupuolę!

Žvilgsnis.

PHILADELPHIA, PA.

Liepos 24 d., 1921 m. susižiedojo Dr. A. Dambrauskas su panele Katarina Oželiute, dukteria visiems žinomo turtuolio ir gana pavyzdingo Philadelphijos lietuvio. Negalima palikti nepaminėjus, kad pil. Oželiai labai pavyzdingai netik patįs savo gyvenimo vagą veda, bet jų didziausia užduotis, tai vaikučius gražiai išauklėti ir suteikti pavyzdingą apšvietimą. Jie turi 3 sunus ir tris dukteris. Vyriausia duktė ištekėjus jau apie 10 metų už visiems žinomo inteligento lietuvio mokytojo Kazimiero Mekšro, dabar gyvena Chester, Pa. Dabar antroji susižiedavo su Dr.A. Dambrausku. Sunus eina augštesnius mokslus, o jauniausia duktė dar prie matušės pasilieka. Smagu matyt, kad čion gimusieji lietuvių vaikai nesuamerikonėja, bet lietuviais [illegible]ieka. Garbė tėvams už tokį vaikų išauklėjimą.

Vestuvės Dr. A. Dambrausko bus bene rugsėjo mėnesyje, kuomet daktaras gaus pavaduotoją savo plačiai išdirbtai praktikai.

A. B. C.

AKRON, OHIO.

Šis-Tas.

Darbai šiuo laiku vietinėse gumo išdirbystėse eina neblogai. Dirbame po 6 dienas sąvaitėje. Dauguma darbininkų sulig šiol gavo savo senus darbus. Bet bedarbių dar yra užtektinai. Naujiems nepatartina čionais darbo jieškoti.

Lietuvių tautiškas judėjimas gana apsnudęs. Draugijų yra keletas. Nekalbant apie bažnytines draugijas, yra ir svietiškų: Laisvės draugija, kurion priguli vyrai ir moterys — pašelpinė, bet jokio veikimo link Lietuvos reikalų neparodo, kadangi vadovauja draugijoje lietuviški rėksniai "komunistai". Jie jokios Lietuvos nežino. Jiems Rusija sapnuojasi.

S. L. A. kuopa ir-gi gyvuoja gana silpnai. Per keletą metų jokio veikimo neparodė, nes viršininkai snaudzia sau saldžiai. Prie progos patėmysiu kai-kurių viršininkų "diktaturą" kuopoje. Balsuojant, kur padėti likusius apskričio pinigus, kuopos viršininkai pasielgė tikrai pagal Trockio muziką: Pasiuntė Clevelando kuopai, kad Akrono kuopa 20 balsų padavė, kad minėtus pinigus pavesti politiškų kalinių fondui. Kiek man žinoma niekados susirinkiman 20 narių nėra susirinkę. Mat, kad diktatura, tai visur turi buti diktatura!

Butų labai pageidaujama čion sutverti T. M. D. kuopą. Yra keletas vietos lietuvių, kurie tam užmanymui pritaria. Vertėtų susitarti ir griebtis prie darbo. Dirva apšvietos platinimui butų labai plati. **T—nis.**

WESTFIELD, MASS.

Piknikas ir Muštynės.

Liepos 17 d. turėjo Jurgiai pikniką, vietoje ką mes vadiname New Yorku. Ši draugija turi šventą vardą ir kunigo Vasiliausko sutverta, bet organizatorius yra išvažiavęs į Lietuvą. [illegible]sai sakydavo, kad ką jisai sakys, tai viskas yra bažnyčios įsakymas tik per jo lapas. Gruodžio 26 d., 1920 m. jis šitokį įsakymą yra davęs: 1921 metais panaudosime visi dvigubą energiją; kas neklauso, pasipriešįs, tai panaudosime kumštį ir lazdą. Tai dabar pirmininkas matydamas, kad jo negerbia, ir traukė savo priešui su kumščia. Žinoma — pildo savo sutvertojaus duotą paliepimą. Antras matydamas, kad yra proga pasidarbuoti, kaip pereitais metais, metant rapapijonus iš parapijos, tai pribėgęs prie kunigo Čepliko (tik laikinai), sako: pavelyk man, aš jį prigirdysiu, tai jisai daugiau mus "nebaderiuos." [illegible]ane, kad apgaus ir Dievą: mat 10 Dievo prisakymų tik parašyta, kad "neužmušk," o jei prigirdys, tai nėra kaltės. **M. Ž.**

PHILADELPHIA, PA.

Švento Kazimiero Draugystės pusmetiniame susirinkime kilo nezmoniškas triukšmas. Mat kun. Kaulakis užsimanė, kad surengto pikniko 6-šių draugysčių, pelnas butų paskirtas parafijai, na, o draugystės nariai to nenori. Kad pernai kunigo rekomenduotas kasierius Andriunas nunešė visas įplaukas panašaus pikniko ir draugystės turėjo padengti iš savų iždų tuos nunešt[illegible] tukstančius, tai kun. Kaulakis neprisidėjo prie padengimo tų nuostolių. Bet kuomet dabar jau užčiuopiama kiek skatiko, tai prabaščius jau ir suka aplinkui. Vienok Š-to Kazimiero draugystės nariai turėjo tiek drąsos, kad pasiuntė savo klebona prie altoriaus, užtai klebonas nežmoniškai supykęs labai smarkiai užgrumojo išbraukimu iš parapijos už neatlikimą "velykinės". Nors minėta draugystė jau trys metai kaip nuo tų prietarų atsikratė, bet kun. Kaulakis su keliais špitolninkais dar ir dabar bando geriau susipratusius lietuvius tais burtais bauginti. Antgalo atvykus kun. Karaliui, mitingas baigėsi iškeikimu Philadelphijos inteligentų, progresyvių žmonių ir daktarų.

Švento Domininko draugystė ir Šventos Onos draugystė savuose susirinkimuose padarė oficialį nutarimą ir protokoluose užrekordavo boikotą prieš lietuvius daktarus: Dr. Dambrauską, Dr. Klimą ir Dr. Stankų. Butent susirgus bent kokiam minėtų draugijų nariui ar narei, jei šauksis ligoje bent katrą minėtų daktarų, tai tokiam nariui draugystė Š-to Domininko ir draugystė Š-tos Onos neišmokės ligoje pašalpos, o mirus neišmokės pomirtinės. Esą, kam minėti daktarai nesiklausę kunigų darbuojasi lietuviškoje darbuotėje. Ar tik nesiartina galutinis nupuolimas klerikališkų donkišotų? Žmonės kalba, kad tokis nutarimas minėtų draugysčių yra padarytas priliepimais vietinių rėksnių, kunigų.

Į Lietuvių Muzikalės Svetainės Bendrovės ir D. L. K. Gedimino Kliubo susirinkimą buvo atsilankę jau visiems žinomi rėksniai ir prasikaltėliai: Stanislovas Bairunas ir Petras Jeneliunas, prašydami, kad jiems minėtos draugijos dovanotų prasikaltimą — suspendavimą, už pasirašymą po tilpusiu klerikališkuose laikraščiuose šmeižtu, L. M. Salės Bendrovės ir Gedimino Kliubo ir jų komitetų. Susirinkimas minėtų asmenų atmetė ir patvirtino jiems uždėtą bausmę ir ant toliaus.

Kun. J. Kaulakis pasirengęs važiuoti Lietuvon. Žmonės, ypač davatkos labai susirupinosios, kad nežutų jų pinigai, kurie yra pas "tėvelį" sudėti net be jokių raštų. **Juodulukas.**

Protokolas

Lietuvos Paskolos Komiteto Organizatyvio posėdžio, įvykusio birželio 17 d., 1921 m., Lietuvos Atstovybės kambariuose, 370 Seventh Ave., New York City.

Susirinkime dalyvauja: J. Tareila, J. Grinius, A. B. Strimaitis, J. Viskontas, Washingtono Susivažiavime rinkta kontrolės komisijos nariai.

Lietuvos Finansų Ministerijos įgaliotinis Dr. J. J. Bielskis ir Lietuvos atstovas V. Čarneckis.

Dr. J. J. Bielskis praneša, kad yra užkviesti 5 atstovai nuo Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos, atstovai butent: Kun. J. Petraitis, J. Šaliunas, J. P. Mačiulis, A. Staknis ir kun. A. Milukas. Pastarasai posėdin nepribuvo.

1. Atstovas V. Čarneckis atidarė susirinkimą 7:30 val. vakare, pareikšdamas susirinkimo tikslą, nurodė kaip yra labai svarbu vesti toliau pradėtą paskolą, kad davedus iki dviejų milijonų trumpoje ateityje.

2. Perstatoma rinkimas susirinkimo vedėjo. Vedėjas išrinktas V. Čarneckis, sekretorium A. B. Strimaitis.

3. Dr. J. J. Bielskis referuoja, kaip manoma vesti tolimesnė paskola. Nurodinėjo, kad yra reikalinga sudaryti tam tikras paskolos vedimui komitetas, ir kad tam tikslui tapęs sušauktas susirinkimas šitas, iš Washington, D. C. Susivažiavimo rinktų narių ir A. L. K. Federacijos. Šitokis komitetas turės veikti bendrai su Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerijos įgaliotiniu.

4. Skaitoma laiškas nuo susirinkiman nepribuvusio komiteto nario, adv. F. J. Bagočiaus. Toliau eina svarstymai, diskusijos, kaip sudaryti toks komitetas. Po išaiškinimų prieinama prie to susipratimo. Atstovas V. Čarneckis pareiškė, kad jis neturi noro ką norint ardyti pirmiau buvusio atstovo J. Vileišio darbus, bet, jei kas buvo padaryta nevisai tiksliai, tai taisyti ir tobulinti tai, tad faktinai Washingtono Susivažiavimo rinktoji Komisija pasilieka toje pat prasmėje, kaip Washingtono Susivažiavimo buvo priimta sekanti rezoliucija:

"Išeidami iš to nusimanymo, kad vedamoji Lietuvos Laisvės Paskola ir jeigu bus Lietuvos St. Seimo užgirta nauja paskola Amerikoje, gali but pasekminga tiktai patiems Amerikos lietuviams aktiviškai jos organizuotę tveriant ir per savo kokį nors organą, Lietuvos Misijai ir Lietuvos valdžiai tame darbe padedant, Susivažiavimas nutaria: Išrinkti iš 5-kių asmenų Lietuvos Paskolos Komitetą, kuris kaipo tarpininkaujantis organas, galėtų susinešti su atskiromis stotimis ir priveizdėtų kontrolės teisėmis visos paskolos darbą."

Kontrolės komisija pasilieka šiame komiteto taip, kaip buvo apsiėmusi Washingtone.

5. Buvo pasiulyta sudaryti skaitlingas paskolos komitetas, priimant lietuvius veikėjus ir iš kitų kolionijų. Po apsvarstymui buvo įnešta, paremta ir nutarta sudaryti komitetas iš 10 ypatų, į kurį tai skaitlių įeina ir kontrolės komisija. Šis komitetas organizuos tam tikslui paskolos vedimui vietos komitetus, kur jų dar nėra, įgaliotinių stočių ir šiaip rinks komisijas darbo atlikimui.

Pakeltas klausimas apie sutvarkymą paskolos stočių. Nuspręsta stotis taip tvarkyti, kad butų kuo mažiausiai permainų, kur stotys likviduotos, ir ten, kur suvis jų nebuvo, stengtiesi sudaryti tokias stotis iš vietinių draugijų atstovų.

Šis komitetas atsakys už savo veikimą prieš tą dalį visuomenės, kuri jį yra rinkusi, o vietų komitetai prieš šį komitetą.

6. Buvo apkalbama, kokiu vardu turės pasivadinti šis komitetas. Buvo įnešta, paremta ir nubalsuota, kad šis komitetas vadintųsi "LIETUVOS PASKOLOS KOMITETAS."

7. Įnešta, kad komitetas pasiskirstytų funkcijomis. Po apvarstymui prieita prie to, kad nėra reikalo pasiskirstyti vietomis. Nėsant komiteto prezidijumo, susirinkimus šauks Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerijos įgaliotinis.

8. Nutarta, kad komiteto legaliai posėdžiai vadinsis tik tie, kuriuose dalyvaus nemažiau, kaip 6 komiteto nariai, neskaitant Fin. Ministerijos įgaliotinio, D-ro Bielskio, kuris dalyvaus komiteto posėdžiuose patariamuoju balsu.

Bet jeigu posėdis neįvyktų, iš priežasties nepribuvimo ganėtino skaitliaus komiteto narių, tai šaukiamas extra posėdis, ir tokiame posėdyje, kad ir nebutų reikalaujamo kvorumo, posėdis bus skaitomas legaliu, prileidžiant, kad pakvietimas buvo išsiuntinėtas visiems nariams.

9. Įnešta, kad raštinė pagamintų į stotis, į visuomenę ir abelnai į visus veikėjus tam tikrą atsišaukimą. Po apsvarstymui nutarta atsišaukimas pagaminti, ant kurio apsirašys komiteto nariai.

10. J. Tareila duoda įnešimą, kad komitetas pagamintų atsišaukimą į tuos Amerikos lietuvius, kurie yra pirkę Laisvės Paskolos Bonus ir jau yra jiems išmokama nuošimčiai, kad tie nuošimčiai butų paaukuojami Lietuvos Šauliams ar kitiems Valstybės reikalams. Gerb. Atstovas V. Čarneckis nurodė, kad su kvietimu aukoti bonus reikia elgtis labai atsargiai, kad nesumažinus prie paskolos pasitikėjimo ir tuomi, kad neapsunkinus tolimesnio paskolos kėlimo ir patarė, kad komitetas šiuo tarpu nuo tokio atsišaukimo susilaikytų. Įnešimas nupuolė.

11. Toliaus buvo įnešęs J. Tareila, kad laike vajaus prakalbose pardavinėjant Bonus, butų renkamos aukos Lietuvos Šauliams ar kitiems valstybės reikalas. Gerb. V. Čarneckis pareiškė, kad dėlei aukų rinkimo reikės pasikalbėti kitą kartą specialiai, todel dabar šitą klausimą nereikia judinti. Su atstovo nuomone sutikta.

12. Chicagos atstovas J. Viskontas pakėlė klausimą kaslink įkurimo centralinės stoties Chicago, Illinois. Pasvarsčius tą klausimą, įnešta, paremta ir nutarta palikti atviru, iki sekančiam komiteto posėdžiui.

13. Prie pagaminimo į visuomenę bendrą atsišaukimą išrinkti: kun. J. Petraitis ir A. B. Strimaitis.

14. Svarstoma, kaip greitai pradėti tolimesnį paskolos vedimą. Įnešta, paremta ir nutarta, kad butų pradėtas darbas ne vėliau, kaip rugpiučio 1 d., 1921 m.

15. Įnešta, kad šis posėdis butų uždarytas. Sutinkant visiems, posėdis užsidarė 11:30 nakčia.

(Pasirašo) **V. V. Čarneckis,**
Susirinkimo Pirmininkas.
(Pasirašo) **A. B. Strimaitis**
Susirinkimo Sekretorius.

P. S. A. L. R. K Federacija praneša, jog vieton kun. Petraičio Paskolos Komitetan yra skiriamas kun. J. Kaulakis.

LIETUVOS LAISVĖS PASKOLA NUOŠIMČIŲ REIKALE.

Kaip jau paskelbta, jog nuo liepos pirmos dienos š. m. nuošimčiai už Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus yra atmokami Lietuvos Finansų Misijos raštinėje, šiuomi dar norima į kai-kuriuos [illegible]s domės atkreipti.

Daugelis prisiųsdami kuponus, nieko nepažymi, kam jie yra siunčiami. Taigi nuoširdžiai prašoma tėmyti, jog prisiunčiant kuponus reikia butinai pažymėti, kam juos siunčiama. Jei aukuojama Lietuvos Valstybės reikalams, prašoma tą laiške pažymėti. Aukojusiems bonus arba kuponus tam tikri liudymai yra išduodami. Jei reikalaujama nuošimčių, tą ir-gi reikia pažymėti, tuomet bus galima tuojaus čekį išsiųsti.

Daugelis teiraujasi, ar jie galėtų nuošimčių dabar neimti, o tik paskolos terminui užsibaigus kartu sumą ir nuošimtį atsiimti. Šiuomi norima pastebėti, jog kurie nori arba kuriems galėtų buti parankiaus, tą gali padaryti.

Kad palengvinus žmonėms nuošimtį gauti, šiuomi pareiškiama, jog paskolos stočių valdybos gali priimti kuponus ir visus už kartą Misijon prisiųsti, kartu su pilnu sąrašu. Prašoma aiškiai sąraše pažymėti vardą, pavardę ir antrašą bonų savininko, kiek jo kuponų prisiunčiama ir kuponų numeriai. Visiems čekiai bus išrašyti ir paskolos stoties valdybai pasiųsti, o šioji išdalys, kam priklauso. Tokį pat sąrašą ir už paaukotus kuponus reikia padaryti ir kartu su kuponais Misijon prisiųsti. Bus išrašyti tam tikri liudymai ir pasiųsti paskolos stoties valdybai, kuponus arba bonus kas sąvaitė Misijon prisiųsti, nežiurint į koponų skaitlių. Bet kurie nori arba kuriems gali buti parankiaus, tie gali kaip nuošimčiams, taip ir aukojamus kuponus arba bonus siųsti tiesiog Misijon raštinėn, o čekis arba liudymas sulig priklausomybės ir-gi bus galima tiesiog pasiųsti.

Lietuvos Finansų Misija,
Paskolos Skyrius.
370 Seventh Ave.,
New York City.

PATI VERDA.

—Mano vyro jau visas mėnuo kaip viduriai sugedę.

—Ištikro? Aš nežinojau, kad tu pati verdi.

PAGRUMOJIMAS.

—Jei tu nesiliausi manęs erzinęs, tai aš nupirksiu savo pačiai naują skrybelę, tada ir tu busi priverstas saviškei pirkti.

Aukų Sąrašas

Iš Amerikos Lietuvių Kolionijų.

(Pabaiga).

Orange, Mass.	64.50
Omaha, Nebr.	50.00
Pittsburgh, Pa.	1,457.77
Plainsville, Pa.	20.00
Penns Station, Pa.	154.00
Parlin, N. J.	10.00
Pittsfield, Mass.	205.00
Providence, R. I.	1,263.50
Polville, (Sherbourne), N. J.	51.00
Paterson, N. J.	170.00
Pikes Creek, Pa.	10.00
Plymouth, Pa.	64.10
Portland, Ore.	10.00
Peoria, Ill.	165.50
Rockdale, Ill.	349.00
Rockdale, Ill. Liet. bon.	50.00
Racine, Wis.	1,220.85
Racine, Wis. Liet. bon.	150.00
Rhone, Pa.	120.00
Rhea, Idaho	100.00
Rhinelander, Wis.	10.00
Rockford, Ill.	1,000.00
Riverton, Ill.	14.00
Rochester, N. Y.	286.68
So. Chicago, Ill.	413.00
So. Omaha, Nebr.	450.50
So. Milwaukee, Wis.	105.50
Springfield, Ill.	53.50
Springfield, Mass.	184.00
Seattle, Wash. ir So. Seattle, Wash.	18.75
Spokane, Wash.	15.00
San Francisco, Cal.	10.00
So. Jamesport, N. Y.	5.00
Simsbury, Conn.	130.00
Shelton, Conn.	45.00
Shenandoah, Pa.	1,056.74
Stauton, Ill.	10.00
Sherbourne, N. Y.	10.00
Schenectady, N. Y.	67.60
So. Boston, Mass.	1,114.90
Summitt, Ill.	100.00
Stamford, Conn.	362.05
St. Louis, Mo.	30.00
St. Charles, Ill.	239.00
Siberia, Vladivostok	166.00
Trenton, N. J.	81.50
Thompsonville, Conn.	67.60
" " A. Bon.	50.00
Terryville, Conn.	163.73
Tolleston, Gary, Ind.	25.00
Taylorville, Ill.	115.50
Tamaqua, Pa.	10.00
Tilden, Ill.	23.00
Westville, Ill.	1,115.60
Westernport, Md.	140.00
West Pullman, Ill.	239.25
Westhampton Beach, L. I.	5.00
Wanamie, Pa.	571.60
Worcester, Mass.	37.00
Watervliet, N. Y.	258.40
Warehouse Point, Conn.	51.00
Woodhaven, L. I., N. Y.	98.00
Welch, W. Va.	5.00
Wilsonville, Ill.	221.00
Universal, Ind.	10.00
Utica, N. Y.	362.80
Ziegler, Ill.	38.00

Viso 58,333. dol. 73 cent., 450 Amer. Bonais 1,250 dol., Liet. bon. bendr. šėr. 110 d., W. S. S. 5 dol. ir 3,000 auks. (iš jų liko Amerikoje Am. bonais 100 d. ir W. S. S. 5 dol., bendr. šėrais 110 dol.).

Šios aukos sudaro atsiųstas Vyr. Liet. Gynimo Komitetui iš Lietuvos Misijos Amerikoje 3,975,061 auks 50 skat.

Taipgi iš Amerikos lietuvių viso gauta 4,750,775 auks. 79 sk.

PASTABOS: 1. Padėkos laiškai išsiųsti kiekvienai kolionijai skyrium per Lietuvos Atstovybę Amerikoje. Laiškuose nurodyta mėnuo ir diena, kada Misija pinigus priėmė.

2. Be to, dabar yra gauta naujų pareiškimų, kad yra atėję iš Amerikos: 1) 500,000 a. ir 2) 6,516 a.

3. Šiam sąraše nežymėta lietuvių amerikiečių aukos, kurie budami Lietuvoje, patys aukojo.

(Pasirašo) **J. Žebrauskas,**
Sekretorius.
Lietuvos Informacijų Biuras.
1921 m., VII, 12 d.

Protokolas.

Amerikos Lietuvių Susivažiavimo, Washington, D. C., Gegužės 30 ir 31, 1921.

Trečias Posėdis.

(Tąsa).

(Bus Daugiau).

Ant to protestavo kun. Antanas Milukas — vienas iš seniausių Amerikos lietuvių kunigų veikėjų ir pirmojo Lietuvių Susivažiavimo Washingtone rengimo komisijos narys, kad kalbėdamas tai, kun. Bučys nekalba Amerikos lietuvių katalikų vardu, bet išreiškia tiktai savo ir savo vienminčių pažiuras, ir kad tų jo vienminčių skaitlius yra labai mažas, ir visa opozicija gerb. Vileišiui yra vedama kun. Bučio ir jo kontroliuojamų laikraščių be pritarimo didžiosios Amerikos lietuvių katalikų minios, kuri myli Lietuvą ir gerbia Lietuvos atstovą už jo darbus ir jo taktiką ir kantrumą akyvaizdoje nepamatuotų šmeižtų ir užsipuldinėjimų ant jo. Po tam atsistojo kitas delegatas ir pareiškė, jog jis yra L. R. K. Federacijos narys, balsavo už rezoliuciją, ir kad kun. Bučys varydamas tiesioginę arba netiesioginę agitaciją prieš Lietuvos atstovą toli neišreiškia norus mąstančiųjų ir Lietuvos gerbuviu besirupinančių Federacijos narių.

Tada kun. Bučys pridavė Susivažiavimui sekantį savo ranka rašytą dokumentą (parašai kun. Jakaičio ir pil. Šimučio yra juodvėjų ranka parašyti):

"Lietuvių Susivažiavimui,
31 Gegužio, 1921 m.,
Washington, D. C.

Kadangi Lietuvių Susivažiavimas, 31 gegužės, 1921 m., Washington, D. C., nepastatęs į dienotvarkę p. Vileišio, kaipo Lietuvos atstovo, darbuotės visapusiškam persvarstymui priėmė rezoliuciją, išreiškiančią jam padėką; kadangi oficialiai ir ne oficialiai susivažiavimo asmenys tą proga užsipuldinėjo ant Amerikos Lietuvių R. Katalikų Federacijos ir jos narių, kadangi susivažiavimo sukvietime nebuvo gvarantuotas jo proporcijonališkumas ir visų Amerikos lietuvių pakraipų atsovavimo lygumas, todel Federacijos Centro atstovai pareiškia, jog rezoliucija buvo jiems nepriimtina ir naudinga tik asmenims ar partijoms, bet ne Lietuvai.

Kun. Pranciškus Bučys,
Kun. Jonas J. Jakaitis,
L. Šimutis.

Išgirdus viršminėtą pareiškimą, atsistojo delegatas Mickevičius iš Montello, Mass., ir pranešė Susivažiavimui sekančiai: "Mano kolionijos klebonu yra kun. Šviagždys, Federacijos prezidentas, ir man važiuojant į šį Susivažiavimą jis pasakė, kad

---

Federacijos delegatai dalyvaus tiktai kol peticija bus Prezidentui įteikta, o paskui jokiuose kituose tarimuose nedalyvaus. Taigi Federacijos delegatai atvažiavo Susivažiaviman su nustatytais plianais, ir dabartinis pareiškimas ir demonstracija neva dėlei ką tik nubalsuotos rezoliucijos, yra tiktai priekabių ieškojimas."

Ištraukus savo mandatus kun. Bučiui, kun. Jakaičiui ir pil. Šimučiui, kiti aštuoni delegatai balsavusieji prieš rezoliuciją atsisakė savo mandatus ištraukti, ir pasiliko toliau dalyvauti Susivažiavime.

Susivažiavimas negalėjo nepatėmyti užsipuldinėjimus ant Lietuvos atstovo, kaip tuluose laikraščiuose per ilgą laiką prieš šį Susivažiavimą, taip ir čionai posėdžiuose — nors čionai daug švaresnioje formoje, be žemos rušies įtarimų ir šmeižtų, kas minėtuose laikraščiuose nuolat atsikartodavo, ir todel Susivažiavimas atrado reikalingu išrinkti komisiją iš penkių narių peržiurėjimui ir ištirinėjimui priežasčių užsipuldinėjimų ir insinuacijų ant Lietuvos atstovo, gerb. Jono Vileišio. Po ilgų visapusiškų diskusijų į minėtą komitetą išrinkti sekantis delegatai:

1. Pil. Strimaitis, iš New York,
2. Adv. Uvick, iš Omaha, Nebr.,
3. Dr. Dambrauskas, iš Phila., Pa.,
4. Pil. Grinius, iš Phila., Pa.,
5. Dr. Klimas, iš Phila., Pa.

Komisijai įsakyta pasitraukti į Komisijų ruimą, ir ten suteikti progos višiems priduoti tokius skundus, apkaltinimus arba užmetimus prieš Lietuvos atstovą, kokius kas turi arba mano svarbiais esant. Iš savo darbuotės komisija raportuos Susivažiavimui.

Lietuvos atstovas, gerb. Vileišis, pareiškė pageidavimą, kad Susivažiavimas suteiktų progą Dr. Bielskiui išduoti raportą iš Lietuvos bonų pardavinėjimo, ir pil. Vinikui, iš Lietuvos reikalams suplaukusių aukų. Nutarta išsklausyti. Abudu raportai buvo išklausyti ir vienbalsiai priimti, ir už pasidarbavimą gausiu delnų plojimu padėkavota.

Paaiškinus Lietuvos Atstovui, jog liepos 1, 1921, yra diena — kuri jau artinasi— išmokėjimui procentų už pinigus Amerikos lietuvių į Lietuvos bonus įdėtus. Tame reikale Susivažiavimas priėmė sekančią rezoliuciją:

Rezoliucija 4.
Dėlei išmokėjimo Nuošimčių už Bonus.

Iš Lietuvos Atstovybės pranešimo Susivažiavimui paaiškėjo, jogei su ateinančiu liepos mėnesiu pareina laikas pradėti išmokėjimą nuošimčių už Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus, ir kurie Lietuvos Atstovybėje yra jau prirengti išmokėjimui. Bet susidėjus labai sunkioms aplinkybėmis Lietuvos valstybėje, ir kad Lietuvos valstybei nors kiek palengvinti, Susivažiavimas šitą apkalbėjęs, nutarė sekančiai: Įprašyti visos paskolos stotys, idant jos sušauktų savo apielinkių susirinkimus, kuriuose turi buti šita padėtis išaiškinta ir prašoma visus Bonų pirkėjų, kurie tiktai gali, kad jie savo šių metų nuošimtį arba nuošimčius Lietuvos valstybei dovanotų, ir tokius kuponus atkirpę Lietuvos Atstovybei prisiųstų, už kurias dovanas Lietuvos Atstovybė aukotojams išduos tam tikrus garbės liudymus."

Iškilo klausimas, kad reiktų išnešti rezoliuciją reikale vidurinės Lietuvos tvarkos. Iš delegatų nuomonės paaiškėjo, kad gandai, kurie pasiekia Amerikos lietuvius per spaudą ir nuo sugrįžusių Lietuvą aplankyti amerikiečių, nurodo, jog Lietuvoje viešpatauja didelis žemesniųjų viršininkų sauvaliavimas, pasiputimas, "išponiškėjimas", kyšių lupimas, laisvės žodžio persekiojimas, ir vargdienių, darbininkų ir kaimiečių spaudimas, pajuokimas ir įvairiais budais varginimas per įvairius "činauninkus." Pavyzdžiui buvo perstatomi incidentai, kad valdininkai, kurie paprastai dirba tik iki 3 po piet, laike darbo prie stalo susėdę geria arbatą, ruko papirosus ir su mergaitėmis juokauja, o kaimietis atvažiavęs darbimetyje kelias ar kelioliką mylių vargsta su arkliais po kelias dienas, kol prie tokio viršininko gali prieiti, ir tai tik su kyšių pagelba. Kadangi Amerikos lietuviai savo aukomis ir paskolomis Lietuvos valdžią remia ir tokiu budu panašios rušies "činauninkus" užlaiko ir maitina, tai tokie nuotikiai negali amerikiečiams nerupėti, ir prieš tokius darbus reikėtų griežtai užprotestuoti.

(Bus daugiau).

KNYGŲ KATALOGAS.

"Sandaros knygyne dabar gaunamos šios knygos:

"Lietuvos Kariuomenė"

Parašė Karininkas Ladislovas Natkevičius, artilerijos vyresnysis Leitetenantas.

Telpa pilnas aprašymas tverimosi Lietuvos kariuomenės, Lietuvos kariuomenės forma, virš 60 gražių, įvairių fotografijų, porą žemlapių ir keletas kariškių dainų su gaidomis.

Šita pirma tos rušies knyga lietuvių kalboje, turi rastis kožno jaunuolio skaitoma ir gerbiama. Kaina popieros viršais — $2.00. Ta pati gražiais audimo viršais $3.00.

GERB. M. PETRAUSKO.

Visi vėliausi muzikališki veikalai, dabar yra gaunami "Sandaros" knygyne.

2. **Lietuviškos Dainos,** III. sąsiuvinis. Mišriems balsams (kvartetams arba chorams). Antra laida. Telpa 6 įvairios dainos. Kaina 25c.
4. **Girių Karalius.** Vieno veiksmo fantastiška opera. Lietuvių ir Anglų kalbose. 78 pusl. .....$3.00.
5. **Eglė** — "Žalčių Karalienė". Žalčio ir Gulbė — dievaičio duetas. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kai-
6. **Birutė** — "Dievaičiai dievuliai", Birutės aria, sopranui. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina .... 30c.
7. **Aras.** Kvartetas: Sopranui, Altui, Tenorui ir Bassui..... 35c.
9. **Kanklės.** Dvylika leidynių, trečių — 1919 metų. Kaina .... $1.50.
10. **Kregždelė.** Žodžiai V. Kapso. Duetas Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ....30c.
11. **Vestuvės.** — "Papuskie Vėjali". Jaunosios Aria, Sopranui arba Mezo - Sopranui. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ..... 35c.
12. **Mažas Muzikos Žodynėlis.** Tankiausiai vartojamų žodžių paaiškinimai Anglų ir Lietuvių kalbose. 32 pusl. Kaina .....25c.
13. **Aušrinės Keliais.** Čia telpa gražių eilių ir šiaip pasiskaitymų. Verta peskaityti kožnam mylinčiam klasiškus r a š t u s . Pusl. 79 ..... 50c.
14. **Anderson Pasakos.** Čia telpa 11 gražių pasakaičių su paveiklėliais papuoštų. Lietuvių kalbon išguldė P. Nerys. Pusl. 82 .....25c.
16. **Aukso Veršis.** Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenos mylėtojas. Pusl. 35 .....15c.
17. **A. L. T. Sandaros Principai ir Programas.** Parašė Albinas Rimka. Pusl. 32 ..... 10c.
18. **Eilės - Dainos.** Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės del deklamavimo. Pusl. 32 .....20c.
19. **Gyvenimo Verpete.** Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kadagutis. Pusl. 77 ..... 45c.
20. **Girnikas - Pašakarnis,** pasakojimas ir "Begėdis Jonas", vaizdelis. Parašė Karolis Vairas. Pusl. 42 25c.
21. **Francijos Revoliucija.** Parašė M. Avietėnaitė. Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveiklėliais. Pusl. 75 .....40c.
22. **Kaip gyvena:** Latviai, Anglai, Suomai. Parašė M. Šalčius. Pusl. 65 .... 20c
23. **Kas iš kur pareina.** Trumpi pasakojimai apie kasdieninius žmonių vartojamus d a i k t u s . Pusl. 62 ..... 20c
24. **Daktaras Kišeniuje. Aiškus pamokinimai kaip užlaikyti sveikatą ir kaip nuo ligų apsiginti.** Sutaisė M. Paltanavičia. Kietais audimo viršeliais. Pusl. 167.....75c.
25. **Ką daryti,** kad sveiki butume ir ilgai gyventume. Pusl. 32 .. 10c.
26. **Kaip Japonai gyvena dabar.** Parašė Dėdė. Pusl. 48 .....10c.
27. **Liudvikas Pasteris.** Žmonijos geradarys ir Jurgis Stefesonas. Geležinkeliai. Parašė M. Šalčius. Su paveikslėliais. Pusl. 48 ..... 20c.
28. **Lietuvių - Latvių Respublika** ir šiaurės tautų sąjunga. Rinkinys straipsnių ir paskaitų parašytų Dr. Jono Šliupo. Išleista Stockholme 1918 m. Pusl. 162 Kaina $1.00
29. **Lietuvos Laisvė.** Trumpa peržvalga Lietuvių tautos politikos. Parašė daktaras Jonas Šliupas. Pusl. 47 ..... 10c.
32. **Lietuvos Gaspadinė.** Arba pamokinimas kaip valgius gaminti. Parašė Žmona. Pusl. 80 .....30c.
33. **Mulkinė ir Mulkytojai,** Dviejų veiksmų komedija iš Amerikos Lietuvių gyvenimo. Parašė Knyburys. Pusl. 35 ..... 10c.
34. **Jaunuomenės švietimas kitur ir pas mus.** Pusl. 28. ....10c.
35 **Naujas Budas Išmokti Rašyti.** Sutaisė P. Mikolainis. Pusl. 30..10c.
36. **Pasnikai Lietuvoje.** Parašė K. Stiklius. Kaina ..... 05c.
38. **Pažvelgus Atgal.** Socialogiškas Romanas Edwardo Bellamy. Vertė Pranas Siulelis. Rašėjas įsivaizdina kas bus 2000 m. sukakus, kaip viskas kitaip - automatiškai veiks ir tt. Pusl. 356. Kaina tiktai $1.00
39. **Politiškoji Ekonomija.** Kas ji yra ir ko mokina. Sutaisė V. K. Račkauskas Pusl. 84..... .25c.
40. **Pražuvo.** Vaizdelis iš gyvenimo. Parašė Karolis Vairas. Kaina..10c.
41. **Rojus ir Pažanga.** Senovės pasakojimai apie rojaus amžius ir rojaus šalis. Vertė V. K. R. Pusl. 112 .... 35c.
42. **Šienapjutė.** Vieno akto operos Libretto. Žodžiai K. Jasiukaičio, muzika Miko Petrausko. Pusl. 24 .... 10c.
43. **Trachoma** arba sergėkitė akis. Prie šviesos ir kiti naudingi straipsniai. Pusl. 100 ..... 15c.
44. **Visas Svietas.** Žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai, statistiškos žinios. Sutaisė P. Mikolainis. Pusl. 156 ..... 20c.
45. **Žodynėlis,** Angliškai - Lietuviškas. Sutaisė kun. P. Saurusaitis. Pusl. 199 ..... 35c.

Užsisakant knygas, kartu reikia ir pinigus prisiųsti sekančiu adresu:

"SANDARA", Book Dept.,
327 E St., Boston 27, Mass.

Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.

Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.
" 1 " 3 P. M.
" 7 " 8 P. M.
Nedeliomis " 10 " 3 P. M.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 6 val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.
Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Pranešimas

Pranešame, kad Darbo Žmonių Knygyno katalogai 1920 metų jau išsibaigė, gi 1921 dar negatavi, todel kurie negavote teiksitės atleisti. Dabar Darbo žmonių knygyno SANDĖLIS išaugo į taip didelį, kad ta vieta, kurioje dabar yra pasidarė per ankšta, prisieina ieškoti didesnės vietos, kurioje butų galima netik, kad visas Europoje ir Amerikoje išleistas lietuviškas knygas sutalpinti, o ir svetimtautiškų kad nemažai tilptų, tad del tos priežasties reikalinga taipat didelio katalogo, kokio dar lietuviški knygynai niekuomet neturėjo. Parupinimui to, reikia daug pinigų. Taipgi del stokos pinigų ir dėlei dar nežinomos vietos gali buti, kad ims laiko apie keli mėnesiai, kol viskas bus gatava ir todel, brangus Darbo Žmonių Knygyno rėmėjai, turėdami progos pasinaudokite per draugus, kurie gali ypatiškai atvažiuoti, arba patys atvažiuokite, mes užtikriname, kad čia gausite knygų, kokių kituose knygynuose negaunate, jau dabar turime galybę tik-ką iš spaudos ir jau atgabenta iš Lietuvos knygų, taipgi laikraščiai: "Lietuvos Ukininkas" 10c., "Socialdemokratas" 5c., "Sietynas" 30c., "Aušrinė" 30c., "Trimitas" 20c. "Mokykla ir Gyvenimas 50c. Siųskite užsakymus ir kartu pinigus šiuomi adresu:

J. B. AGLINSKAS,
3238 S. Halsted St., Chicago, Ill.
SANDARIEČIAI PLATINKITE
"SANDAROJE."
SAVO ORGANĄ

Paskutiniomis dienomis gavome iš Klaipėdos Lietuvos žemlapių, kurios parduodame po $1.25. Tad, kurie nõrite, pasiskubinkite, nes jau baigiame sykiu su užsakymu siųskite ir pinigus "Sandaros" adresu.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Tel. S. B. 2488
DR. J.C. LANDŽIUS - SEYMOUR
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
506 Broadway, S. Boston, Mass

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass. viršui "Iver Johnson" kautuvės
Patyręs dentistas, prieinamos kainos. Atdara subatoms po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3310.

ŠVARI VIRTUVĖ PALENGVINA KASDIENINĮ DARBĄ.

Yra džiaugsmas dirbti švarioj virtuvėj. Švarumas ir užganėdinimas eina ranka į ranką, **NEW PERFECTION Pečius** nepadaro dulkių. Nėra bėdos su malkom ar anglimis. Nereikia išnešt pelenų. Jis stovi augštai, galima išluoti iš po jo.

Labai lengva uždegti ir užgesinti, nes tik reikia užsukti degtuvą. Netik ką virtuvė palieka vėsi, bet ir daug pigiau kainuoja.

.. **NEW PERFECTION Vandenio Šildomas yra kitas naudingas pečius del namų.**

Padarytas su 2, 3 ir 4 dektuvais. Parduodami visur.

For best results use Socony Kerosene

NEW PERFECTION
Oil Cook Stoves and Water Heaters
STANDARD OIL CO. OF NEW YORK
SOCONY KEROSENE OIL

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT,
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

"LIETUVOS UKININKAS"

Šią sąvaitę "Sandaros" Adminstracija gavo pluoštą laikraščių iš Kauno, kaip va:

"LIETUVOS UKININKO" vėliausius numerius.

Šiuose numeriuose randasi labai daug svarbių žinių, kaip apie Steigiamąjį Seimą, taip ir apie visą Lietuvos padėtį. Patartina kiekvienam sandariečiui įsigyti šiuos numerius. Parsiduoda po 10c. vienas, kas padengia pašto lėšas. Taigi patartina sandariečiams užsirašyti "Lietuvos Ukininką", metams tik $2.00, pinigus galite siųsti sekančių antrašu:

"SANDARA,"
327 E Street, So. Boston, Mass.

Laiškai Lietuvon

Kam rašyti laiškus Lietuvon ant prasto popiero, kadangi "Sandaros" Administracijoje galima gauti puikių laiškams popierų su gražiomis kvietkomis ir puikiausiomis eilėmis, kurias dabar atspausdinome. Kaip va:

LINKIU JUMI LAISVOS LIETUVOS; Į TĖ TYNĘ; MUSŲ VILNIUS; PASVEIKINIMAS (Lietuva Tėvynė Musų); ATMINIMAS LIETUVOS; SKUBĖKI LAIŠKELĮ; PAS GIMINES; PAS TĖVUS; PAS BROLĮ.

Visi laiškai su naujausiomis eilėmis parsiduoda po 5c., 12 už 50c. Daug imant duodame nuošimtį.

"SANDARA,"
327 E Street, So. Boston, Mass.

Vietos žinios.

LIETUVIŲ - LENKŲ KERMOŠIUS.

Liepos 31 d., t. y. pereitą nedėldienį, iš pat ryto buvo oras apsiniaukęs, bet apie 2-rą valandą po pietų biskį prasiblaivė, ir mums namuose sėdėti nesinorėjo.

—Ar buvai kada nors vyčių piknike? — Klausia mano draugas manęs.

—Kitais laikais pasitaikydavo, bet šį met ne — atsakiau jam.

—Aš girdėjau, kad šiandie So. Bostono vyčių yra išvažiavimas į Mattapan, tai važiuojam pasižiurėti — sako mano draugas.

Įdomu pamatyti, kaip toli nuprogresavo tas musų "vaiskas", tai ir važiavome pažiurėti vyčių.

Mattapane Sq. einant link pikniko vietos išgirdome beno griežimą, maniau, kad vyčiai griežia. Jeigu taip, tai musų "vaiskas" progresuoja, maniau sau.

Priėjus artyn parko, žiuriu, vienas jaunuolis voliojasi žolėse prie pat kelio ir rėkia nesavu balsu. Mane tik visą šiurpuliai perbėgo ir sakau savo draugui: "Nelaimingas "karžygis", tur but netekęs rankos ar kojos nesavu balsu rėkia... Draugas "ha, ha, ha", juokiasi ir sako, greičiau netekęs proto... Nagi žiuriu, kad gulįs yra su kepure ir rėkia, kad atiduotų jam kepurę... Vienas jojo draugas turi dolerį rankoje ir sako eisiąs, gal gaus daugiau... (?).

Dar paėjus draugas sako: "Na, tai jau ir kermašius."

Žmonių matyti pusėtinai. Visais pakraščiais stalai su valgiais ir gėrimais (panašiai, kaip Lietuvos miesteliyj prie šventoriaus didžiųjų durų škaplieminkai). Viskas labai keistai atrodo, žmonių daug matyti, lyg butų ne lietuviai. Na, tiek-to, einame prie vieno ir prašau, kad duotų ką šalto išsigerti. Jie nesuprato, ko mes norime atsako polskai. Klausiu draugo, ar So. Bostono vyčiai nemoka lietuviškai kalbėti? Moka, atsako man draugas. Sakau: po šimtą pypkių, jeigu jie nekalba lietuviškai, tai aš nuo jų nieko nepirksiu... Einam toliaus. Prieiname prie beno, o-gi klausau, jie griežią "polish mozurką", petraukoje muzikantai kalbasi "po pansku". Na ir sakau: ar tai ant tiek lietuviški vyčiai nusmuko, kad negali nei lietuviškų muzikantų pasisamdyti...? Klausiu vienos merginos, keno piknikas. Ji atsako man, kad lenkų - lietuvių... Sakau, tur but nesuprato, ko aš klausiu... Staiga išgirstu lietuviškas dainas; "Tėvas parvažiavo." Einame ir mes... Ten jau matome daug pažįstamų So. Bostono vyčių. Klausiu vieno vyruko: keno šis išvažiavimas? Jis man atsako: Tamsta turi žinoti, kad šią vasarą šiame parke musų paskutinis piknikas, taigi mes, lietuviai katalikai ir lenkai taip pat geri katalikai surengėme kartu išvažiavimą, kad parodžius visiems bedieviams, jog tarpe katalikų vienybė, kurios joki bedieviai-laisvamaniai neįstengs suardyti. Na, ar dabar aišku, keno piknikas... a? Aišku, ir labai aišku— atsakiau jam ir pasitraukęs šalin tėmiju, kas išeis iš to lietuvių - lenkų kermošiaus. Lietuviai eidami ratu rėkė kiek druti įvairiais ožiškais balsais, o lenkų benas ir-gi nepasiduoda. Iš šalies klausant atrodo tikra Sodoma ir Gomora.

Bet nedaug trukus užėjęs lietus sugadino jiems visą biznį.

Tarp lietuvių ir lenkų didelis skirtumas, bet tarp lietuviškų viščiukų ir "panskų balandžių" visai mažas.

Gal bus aišku gerb. "Sandaros" skaitytojams, ką reiškia toki bendri lietuvių - lenkų išvažiavimai. **Ten Buvęs.**

BOSTONO SIUVĖJŲ NAUJI LAIMĖJIMAI..

Bostono siuvėjai daro didelius žingsnius prie galutino streiko laimėjimo. Šiomis dienomis, tai yra praeitą sąvaitę, Amalgameitų unija pasigavo didelį paukštį, kuris praeitą rudenį buvo išlėkęs iš Bostono ir nulėkęs į Lewiston, Me., susisukęs buvo sau lizdą. Šitas paukštis yra Mr. Baron Anderson. Minėtas ponas jau ne pirmas sykis buvo išlėkęs iš Bostono, bet visur ir visados susitinka su savo priešu, tai yra, su unija ir taipgi buvo ir yra didžiausias unijos priešas. Bet šį sykį unija išėjo pergalėtoja, ir tas musų didžiausias priešas dabar turėjo susitaikyti su unija, priimdamas visas darbininkų išlygas. Jis dabar kraustosi atgal į Bostoną ir į trumpą laiką pradės dirbti. Darbininkų sugrįš į darbą apie 4-5 šimtai.

Praeitą sąvaitę Bostono siuvėjai yra dideliais laimėtojais, o šitoje sąvaitėje išrodo, kad bus dar didesnis laimėjimas. Siuvėjų streikas eina prie pasekmingos pabaigos.

Spaudos komisija:
M. A. Juodgudis,
J. Patrick,
J. M. Peldžius.

IŠ L. P. S. VEIKIMO.

Lietuvos Piliečių Sąjungos 1-mas skyrius, So. Boston, Mass., laikytame susirinkime nutarė šaukti Lietuvos Piliečių S-gos, Naujos Anglijos skyrių apskričio suvažiavimą ir sykiu nutarė atsišaukti į visas draugijas, pritariančias Lietuvos Piliečių S-gai. Metas ir laikas bus paskelbta vėliaus.

Antra, nutarė pakviesti Lietuvos Misijos atstovą, gerb. V. Čarneckį į visą Naująją Angliją su prakalbomis, ir laiškas jau misijai pasiųstas su užkvietimu, kada galės atvažiuoti. Atsakymą gavę paskelbsime tuojaus maršrutą visai Naujajai Anglijai.

Spaudos Komisija:
P. Mankus, K. Žibikas.

PRANEŠIMAS.

Gavę nuo miesto mokyklą, turime pranešti, kad mokykla yra gražioje vietoje, netoli gražaus parko ir prie pat "City Point." Vaikų daug lanko. Butų galima atidaryti ir daugiau ruimų ir pastatyti daugiau mokytojų, jeigu tik but lėšų. Išėmus gramatikos knygutę, vaikams nieks daugiau nekaštuoja.

Taigi dabar turime So. Boston'e viešąą lietuvių mokyklą, ir So. Boston'o lietuviai turėtų jos nepaleisti.

Prie šios progos tariame padėkos žodį ir musų So. Boston'o inteligentijai ir įtekmingiems lietuviams, kurie panaudojo savo įtekmę ir triusą, kad išgavus mums miesto namą (mat buvom įskųsti mokyklos užveizdai, jog mokiname bolševizmo ir todel mums nenorėjo duoti mokyklos namo). Ačiu visiems musų draugams.

Su griežčiausiu nusistatymu ir pasiryžimu veikė "Keleivio" leidėjas J. Gegužis, advokatas F. J. Bagočius ir Baltic States Banko knygvedys, ponas Sanders; "Keleivio" leidėjas paaukojo mokyklai 10 dolerių, o advokatas Bagočius, kuriam už jo darbą gal but reikėję kelios dešimtys dolerių užmokėti, neėmė nei vieno cento; ponas Sanders taipgi nieko nereikalavo. Linksma ir smagu mums, kad turime tokių inteligentų geros valios ir prakilnios dvasios užtarėjų. Simano Daukanto Mokyklos Valdyba taria jiems nuoširdų ačiu, o So. Boston'o lietuviai, vaikučių tėvai įvertįs jųjų prakilnų darbą. **S. D. L. M. Valdyba.**

DIDLIAUSIAS IŠVAŽIAVIMAS ANT LAIVO.

Rengia So. Boston'o Lietuvių Jaunimo Ratelis. Išvažiavimas bus Rugpiučio (Aug) 7 d., t. y. ateinančioje nedėlioje. Laivas išplauks 10 val. ryte nuo Public Landing, City Point. Bus išvažiavimas ant puikios salos. Norintieji važiuoti paduokite vardus iš kalno, nes paskui nebus vietos. Paduokite vardus šiems nariams: A. Juodgudis, J. Tribuliauskas ir A. Matulis.

Ratelio rašt. **J. Palaima.**

APVOGĖ KRAUTUVĘ.

So. bostoniečiams ir apielinkės lietuviams gerai žinomas P. Valukonis, auksinių daiktų krautuvės savininkas **375 Broadway, So. Boston, Mass.** likos apvogtas liepos 29 d. ir išnešta auksinių daiktų už $729.00. Vagimas buvo 3 val. dieną, kada krautuvės prižiurėtojas buvo J. Dylis. Vagis kol kas dar nėra žinomas. Zegorėliai tapo pavogti su sekančiais numeriais:

16s., 14k. 6771548; Waltham Royal 220667493; 12s., 20 yr. 8524445, Elgin 7j 17614592, 12s. 14 k. 360809, Waltham 15j. 1751236, 12s., 14k. 6795954, Waltham 17j. 21625717, 12s. 14k. 6459802, Waltham 17j. 16884405, 12s. 14k. 6789967, Waltham 17j. 21438995 12s. 14k. 6782967, Waltham 17j. 21458995, 16s. 14k. 6823411, Waltham 17j. 22507147, 16s. 25 yr. 242825, Hamilton 17j. 157378, 12s. 25 yr. 2534837, Ill. 17j. 3828126, 12s. 25 yr. 2540371, Ill. 17j. 2726908, 16s. 25 yr. 2550168, Ill. 19j. 3705561.

Jeigu kas pirkdami pas agentus patėmytumėt aukščiau pažymėtus numerius malonėkite pranešti policijai.

P. VALUKONIS,
375 Broadway, S. Boston, Mass.

Atviras Žodis K. Norkui

Baltic States Finance Corporation Atstovui Kaune.

Didžiai gerbiamas darbuotojau:—Nors darbuojatės anapus Atlantiko — Lietuvoje, bet tikiuosi, kad šis padėkos žodis pasieks Jumis. Ačiuoju už Jusų pasišventimą, kad taip stebėtinai greitai perdavėte 500 auks. Lukšių P. Pakarklienei, t. y., mano pamotei našlei su 2 našlaičiais, nes gegužės 4, 1921 m. užmokėjau 9.00 Baltic States Finance Cornoration, So. Boston, Mass. ir turiu įrodymus, kad pinigai išmokėti Birželio (June) 8, 1921, reiškia veik į mėnesį laiko. Malonėkite taip puikiai pasidarbuoti ir ant toliaus. Linkėdamas Jumis geriausios laimės pasilieku simpatišku ant visados.

J. Pakarklis,
23 Dean St., Norwood, Mass. America.

Paskutinis Piknikas.

Rengia T.M.Dr-ja Lowell, Mass.
Subatoje,
Rugpiučio (August) 6 d., 1921
L.T.K. Kempėje, Methuen, Mass.
Prasidės 2 val. po piet.,
o nedėlioje 10 v. ryte.

Gerbiamieji ir Gerbiamosios!

Atsilankykite ant šio pikniko, nes tai bus vienas iš puikiausių. Bus visokių valgių ir gėrimų saldžiausių. Taipgi įvairių žaislų. Žodžiu sakant, nė vienas nesigailėsite atsilankę ant šio pikniko.

Širdingai užkviečia,
RENGĖJAI.

Įžanga visai pigi: Subatoje 35c., o nedėlioje 10c.; vaikams dykai.

PASARGA: Važiuoti reikia šiaip: Automobiliais Lowellio keliu, o karus reikia imti Lawrence - Lowell iki Sawyer St., ten išsėdus tiesiog ir parkas.

PRANEŠIMAS
So. Bostono ir Apielinkių Miesteliams.

Šiuomi pranešame draugijoms, kad neregtumėt baliaus Rugsėjo (September) 5 d., nes L. S. Šv. Kazimiero Dr-ja rengia savo 32 metų balių, kaip ir visados, Lietuvių svetainėje, So. Boston, Mass.

Baliaus Raštininkas.

Anglis Pabrangs

Pirkite anglis dabar, nes į trumpą laiką bus daug brangesnis, o vėliaus gal bus visai sunku gauti. Mus anglis yra geriausias ir pigiausias, todel pirkite iš

LITHUANIAN AGENCY,
361 Broadway, S. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 605.

Garadžius

ANT PARDAVIMO patogioje vietoje. Pelno galima daryti nemažiau, kaip $10,000 į metus. Prekė ir išlygos labai lengvos. Savininkas yra senas žmogus ir gyvena toli nuo savo biznio, ir todel parduos labai pigiai. Apie tai klauskite pas A. IVAŠKEVIČIŲ.

Cambridge

27 šeimynų naujas murinis namas geriausioje vietoje Cambridge'ui. Rendos neša $13,122.00 per metus. Išmokėjus visus iškasčius lieka čysto pelno $6500. per metus. Prekė $68,000. ir labai lengvos išlygos. Klauskite apie tai pas A. IVAŠKEVIČIŲ.

Ant Commonwealth Ave.

Geriausioje vietoje Boston'e, milijonierių apgyventa vieta. 20 šeimynų su visoms vigadoms, neša rendos suviršą $15,000. per metus. Prekė ir išlygos labai pigios. Savininkas priims mažą namą arba morgičius kaipo dalį įmokėjimo. Klauskite pas A. IVAŠKEVIČIŲ.

Dorchester'i

3 šeimynų, 17 kambarių, su visomis vigadomis, piazai, 3 gariniai pečiai sklepe, murinis namas. Rendos neša $87.00 per mėnesį. Prekė $7300. ir $1300. įmokėti. Klauskite pas A. IVAŠKEVIČIŲ.

2 štorai, garadžius ir grocernės biznis su visais tavorais. Prekė $8,800. ir lengvos išlygos. Klauskite pas A. IVAŠKEVIČIŲ.

12 kambarių, garadžius ir sodas arti prie So. Boston'o. Savininkas labai nori parduoti. Namas yra su visomis vigadomis ir elektrikos šviesa. Prekė ir išlygos pus-dykiai. Klauskite apie tai pas A. IVAŠKEVIČIU.

Mattapan.

3 šeimynų 17 kambarių namas su elektiko šviesoms ir 3 šilto vandenio (3 hot water heaters) pečiais sklepe, su piazais iš užpakalio ir iš priekio, gražus daržas. Rendos neša $130. per mėnesį. Prekė ir išlygos labai pigios, nes savininkas turi išvažiuoti į kitą miestą. Klauskite apie tai pas A. IVAŠKEVIČIŲ.

Roxbury.

4 namai po 6 šeimynas, kožnas yra su visomis vigadomis ir šiluma. Rendos neša $240 per mėnesį. Kožno namo prekė po 7500 dolerių už kožnas duris ir po $1000. įmokėti. Klausk apie tai pas A. IVAŠKEVIČIŲ.

So Boston'e.

3 šeimynų 12 kambarių, gasai, toiletai, skalbynės, kieto medžio padlagės, cementuotas sklepas gražus, aptvertas daržas, prie Sixth St., arti E St. Prekė $4500. ir $1500. įmokėti. Savininkui yra labai reikalingi pinigai del biznio. Klauskite apie tai pas A. IVAŠKEVIČIŲ.

6 šeimynos, 34 kambariai, su vaniomis, šiluma, elektros šviesa ir piazais del kožnos šeimynos, kampinis namas ant "K" St., arti naudynių. Prekė ir išlygos labai pigios. Klauskite apie tai pas A. IVAŠKEVIČIŲ.

2 šeimynų, 12 kambarių, arti Dorchester St. Prekė $800. ir $200. įmokėti. Klauskite apie tai pas A. IVAŠKEVIČIŲ.

4 šeimynų, 20 kambarių ant Bolton St. Rendos neša $28. per mėnesį. Prekė $650. ir $150. imokėti. Klauskite apie tai pas A. IVAŠKEVIČIŲ.

Norinti pirkt namus, farmas garadžius, ar biznius nepamirškite matyt pirmiausiai A. IVAŠKEVIČIU. nes jojo pirmiausioji Boston'e Namų ir Ukių parčavimo agentura. Galima gauti pigiausiai ir atsakančiausiai pirkti namus ir ukes visose vietose Naujoje Anglijoje.

LITHUANIAN AGENCY,

A. IVAŠKEVIČIAUS OFISAS,
361 BROADWAY, SO. BOSTON
605
TELEFONAI: 1337
31

FARMOS

77 akrų žemės, 7 karvės, 1 arklis, 19 kiaulių, 100 vištų, 8 kambarių stuba, kutės, vištininkai, visoki įrankiai, pakinktai ir vežimai; 45 fruktavų medžių, daugybė miško ir geros pievos ir apie 40 akerių dirbamos žemės, Tewksbury, Mass., tik 18 mylių iš Boston'o. Prekė su visais užsėtais laukais, daržovėmis ir kas tik yra ant farmos tik 7000 dolerių ir $2500. imokėti. Klauskite apie tai pas A. IVAŠKEVIČIŲ.

101 akerių žemės, 20 karvių, 1 jautis, kelios telyčios, 3 arkliai, 16 kiaulių, 80 vištų, 150 viščiukų, visi laukai užsėti su bulvėmis, kornais, binzais, 310 fruktavų medžių, 11 kambarių stuba, didelė kutė, sailo (silo) del kornų, pastogė del padėlių vežimų ir mašinų, vištinyčios. Visi budinkai geriausiame padėjime ir išrodo kaipo lietuviškas dvaras. Mašinos del malkų ir kornų piovimo, vežimai plugai, drapokai, geležinis indžinas del pumpavimo vandenio į stubą ir į kutę. Žemė prie State Road. Apie 70 akerių dirbamos, 15 akerių didelio miško ir 16 akerių ganiklos. Visa žemė be akmenų prie molio ir juodžemio. Biznį daro daugiausia iš pieno ir obuolių. Vieta yra labai linksma ir tiktai 44 mylios iš Boston'o. Trys metai atgal mes turėjom pirkėją, kuris siulino už tą ukę $13,000., bet savininkas nenorėjo parduoti. Dabar ant greito pardavimo yra prekė numušta iki 10,500. dolerių. Klauskite apie tai pas: (32).

LITHUANAIN AGENCY

A. IVAŠKEVIČIUS,
361 BROADWAY, SO. BOSTON
Telefonai So. Boston 605
" " " 1337.

NOTARAS

(Rejentas)
JONAS D. SEKYS,
101 Oak St., Lawrence, Mass.

Koki tik legališki popieriai ar dokumentai reikia padaryti ar užtvirtinti, tai čia tas viskas daroma su geriausiu rupestingumu ir už prieinamą kainą, kaip tai: **visoki liudymai, daviernastys, pirkimo bylos, vekseliai, pasai** ir t. t.

TEISINGIAUSIA REAL ESTATE AGENTURA.

Norinti pirkti arba parduoti namą, visuomet kreipkitės pas mus, o mes suteiksime greitą ir teisingą patarnavimą.

LITHUANIAN HOME BUILDERS CO., INC.,
And Real Estate
366 W. Broadway, Room 1
So. Boston, Mass. Tel. 1878-J.

Strand Lunch

Puikiausia Lietuviška VALGYKLA So. Bostone. Švariai viskas užlaikoma. Valgiai visados švieži ir skaniai pagaminti.

Taigi ateik, o persitikrinsi.

K. BLINSTRUBAS, Prop.
304 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

URBSZO, SEKYS IR KO.

101 Oak St., Lawrence, Mass.

Agentura laivakorčių, pinigų siuntimo ir t. t. Geriausia ir parankiausia vieta, kur kiekvienas lietuvis randa tinkamą ir atsakantį patarnavimą. Pinigai Lietuvon geriausia ir greičiausia nueina. Išrupiname visiems keliauninkams pasus, padarome visokios rušies liudymus. Esame registruoti NOTARAI Lietuvos Atstovybėje. Visada, kokį tik reikalą turėsite, kreipkitės pas mus, o tikrai busite užganėdinti.

VALIO PRIE DARBO!

Dabar yra laikas
Patogus ir sveikas
Pentyt jusų namą,
Ką butinai reikia,
Tad greit šaukit musų
Pentorius geriausius,
Kurie seną namą
Padaro naujausiu.

LITHUANIAN HOME BUILDERS CO., INC.,
(Pentorių Dept.).
366 W. Broadway, Room 1
SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 1878-J.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Žinomas senas biznierius
ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

Puiki Lietuviška
UŽEIGA
pas
ANTANĄ TAMULEVIČIŲ
300 Broadway, S. Boston Mass.

DEL VISŲ!

Taisau visokius čeverykus vyrų, moterų ir vaikų. Gali vaikščioti taip kad su naujais. Padarau stiprai ir gerai ir pigiai. Užeikite del persitikrinimo. Visiems patogi užeiga, arti Lietuvių salės.

P. BUTKEVIČIUS,
301 E St., So. Boston, Mass.

Už Dviejų Sąvaičių,

Ilgai lauktos "KANKLES" vėl pradeda kankliuoti. Šį metą komp. MIKAS PETRAUSKAS leidžia netik šių metų "kankles", bet ir visų keturių praeitų metų bus naujai peržiurėtos ir viena knyga-sąsiuviniu išleista. Dabar jų kaina 3 dol., o kaip tik apleis spaudą (už apie dviejų sąvaičių) bus "Kanklių" kaina 6 dol. "Sandara" priima prenumeratą. Siųsk tuojaus TRIS dol. šio antrašu:

"SANDARA,"
327 E Street, So. Boston, Mass.

ATLAS CLOTHING CORPORATION

Didžiausia ir garsiausia išdirbystė visokios rušies rubų Naujoj Anglijoj. Musų išdirbimas yra kuogeriausias ir prekės visiems prieinamos. Norėdami siutų, spring - overkotų, arba reinkotų, kreipkitės pas mus, o busite užganėdinti. Musų ofisas ir dirbtuvė yra ant

343 BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.
(2-ros ir 3-čios lubos).